Ազգ
Azg
1 ՄԱՐՏ 2008 ՇԱԲԱԹ 40 (3934)

Եկեղեցու առաջնորդների ուղերձը ժողովրդին

Մայր աթոռ Սուրբ Էջմիածնում Նախագահությամբ Գարեգին Բ Ծայրագույն պատրիարք եւ Ամենայն հայոց կաթողիկոսի հայ եկեղեցու առաջնորդներն ուղերձով դիմել են ժողովրդին: Ուղերձում ասվում է. «Հուզումների ալիքները անհանդուրժողության եւ մեր ժողովրդի զավակների միջեւ առճակատման սերմեր են պարունակում: Ստեղծված իրավիճակը հղի է երկրի ներքին խաղաղությանն ու կայունությանը, մեր պետության վարկին սպառնացող վտանգներով»: Հոգեւոր առաջնորդները նաեւ կոչ են անում «ընդդիմության ներկայացուցիչներին, ովքեր չեն ընդունում ընտրությունների արդյունքները, գործել օրենքի շրջանակներում, որպեսզի անխաթար մնա մեր երկրի կայունությունը, չվտանգվեն մեր ժողովրդի ձեռքբերումները եւ կյանքի անդորրը: «Հայրենի իշխանությանը կոչ ենք անում առավելագույն ջանքեր բերել խաղաղ գործընթացներով լուծման առաջնորդելու հուզող հարցերն ու մարտահրավերները»:

ՕՐՎԱ ԼՈՒՐ

Երկրորդ փուլի էֆեկտ

Հենց վերջերս, փետրվարի 24-ին, Կիպրոսում կոմունիստական ԱԿԵԼ կուսակցության ղեկավար, խորհրդարանի նախկին նախագահ Դեմետրիս Խրիստոֆիասը նախագահական ընտրությունների 2-րդ փուլում ընտրվեց երկրի նախագահ: Նա փաստորեն այդ պաշտոնին հասավ առաջին փուլի արդյունքներով 3-րդ դիրքը գրաված շրջանավարտ նախագահ Թասոս Պապադոպուլոսի Դեմոկրատական կուսակցության հետ՝ ընդդեմ 2-րդ փուլ անցած աջակողմյան Իոաննիս Կասուլիդեսի դաշինք կազմելով, նախապես խորհրդարանի խոսնակի պաշտոնն իր նոր դաշնակցին զիջելու պայմանով (ի դեպ, շատ հավանական է, որ այդ պաշտոնը ստանձնի մեր հայրենակից Վ. Կարոյանը): Այսպիսով, Կիպրոսում արձանագրվեց քաղաքական մի գործառույթ, որը շատ սովորական է եվրոպական երկրներում՝ համախ անսպասելի, բայց տրամաբանական կոնֆիգուրացիաներով:

Նման բան երեկ տեղի ունեցավ նաեւ մեր երկրում, անշուշտ տեղայնացված տարբերակով, ընտրությունների առաջին իսկ փուլի ավարտին: Կասարելով ընդլայնված կառավարություն կազմելու իր խոստումը եւ, այդպիսով, մեծապես թուլացնելով հետընտրական ճնշումները իր վրա, նորընտիր նախագահ Սերժ Սարգսյանը համաձայնագիր կնքեց ընտրությունների արդյունքում 3-րդ դիրքը գրաված ՕԵԿ նախագահ Արթուր Բաղդասարյանի հետ՝ Հանրապետական-Բարգավաճ երկկողմ կոալիցիան վերածելով եռակողմի, գեթ առայժմ: Թե որքանով էր այդ քայլը պահի թելադրանքով կերտած հեռացում: Սակայն, մինչ այդ արձանագրենք, որ մեր երիտասարդ անկախության պատմության մեջ սա առաջին նախադեպն է, երբ ընտրություններում առավելագույն ձայներ հավաքած կողմը պատրաստակամություն է հայտնում իշխանությունից բաժին հանել՝ եթե ոչ զուտ ընդդիմադիր, ապա գոնե ոչ իշխանական մի ուժի:

Առայժմ զերծ մնալով ընդլայնված կոալիցիոն համաձայնությունից հնարավոր դժգոհներին՝ իշխանական նոմենկլատուրայի, ՀՅԴաշնակցության եւ նույնիսկ Հանրապետական կուսակցության որոշ շրջանների ժառանգորդություններին անդրադառնալու գայթակղությունից, պետք է շեշտել, որ այդ համաձայնությունը մեծացնում է ներքին վստահության դրամագլուխը նորընտիր նախագահի նկատմամբ: Մյուս կողմից, միջազգային շրջանակների հարգանքը մեր երիտասարդ ժողովրդավարության հանդեպ: Ներհաղթահական ծգնաժամից սեփական ջանքերով դուրս գալու հասունությունը գնահատելի է բոլորի կողմից:

Մնում է անհատ ընդդիմության՝ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի գլխավորած հանրահավաքային շարժման պարագան, որը, ինչ խոսք, նպաստեց Սերժ Սարգսյանին եւ նրան աջակցող նոմենկլատուրային ուժերին միահեծան իշխելու մոլությունից ձերբազատմանը: Այս դրական գնահատականից հետո Լեւոն Տեր-Պետրոսյանին մնում է սեփական ջանքերով քաղաքական պայքարի այլ ուղիներ գտնելու (կամ չգտնելու) ընտրանքը, առանց վտանգավոր ցնցումների: Երկրի կենսագործունեությունը եւ քաղաքական գործընթացները չի կարելի պատանդ պահել երկար ժամանակ:

Հ. ԱՎԵՏԻՔՅԱՆ

Սերժ Սարգսյանն ու Արթուր Բաղդասարյանը ստորագրեցին կոալիցիայի համաձայնագիր

Արթուր Բաղդասարյանը կլինի նախագահին առընթեր անվտանգության խորհրդի քարտուղարը

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Հայաստանի գործող վարչապետ եւ ընտրված նախագահ Սերժ Սարգսյանն ու «Օրինաց երկիր» կուսակցության նախագահ, նախագահական ընտրություններում երրորդ տեղը զբաղեցրած Արթուր Բաղդասարյանը երեկ ստորագրեցին համագործակցության համաձայնագիր, ըստ որի Արթուր Բաղդասարյանին եւ նրա գլխավորած «Օրինաց երկրին» առաջարկվում է Հայաստանի հանրապետական կուսակցության, «Բարգավաճ Հայաստան» կուսակցության հետ մաս կազմել ապագա կոալիցիոն կառավարության: Համաձայնագիրը ստորագրելուց հետո հայտնելով այդ մասին, Սերժ Սարգսյանը հայտարարեց, որ Արթուր Բաղդասարյանին առաջարկվելու է ՀՀ նախագահին առընթեր անվտանգության խորհրդի քարտուղարի պաշտոնը:

«Անվտանգության խորհրդի քարտուղարը մեր երկրի 3-4-րդ կարեւոր պաշտոնն է: Այն հնարավորություն է տալիս տիրապետելու ողջ տեղեկատվությանը եւ մասնակցություն ունենալու բոլոր բնագավառներում տեղի ունեցող գործընթացներին: Սա նաեւ հնարավորություն էր տալիս ձեւավորելու անվտանգության խորհուրդ իր աշխատակազմով եւ ողջ լիազորություններով, ինչը դրական ազդեցություն կունենա մեր պետական, հասարակական, քաղաքական կյանքում», ասաց Սերժ Սարգսյանը: Այնուհետեւ նա նշեց, որ ասվածը չի նշանակում, թե Հայ հեղափոխական դաշնակցությունը չի մասնակցելու այդ կոալիցիային: «Կարծում եմ, որ Դաշնակցությունից պաշտոնապես կստանանք առաջարկություն եւ լավ կլինի, որ կոալիցիան լինի հառավկողմ»:

Արթուր Բաղդասարյանը նույնպես կարեւորեց այս համաձայնագիրը: Նա ընդգծեց, որ 2008-ի նախագահական ընտրություններում իրենք (Սերժ Սարգսյանն ու ինքը) հավաքել են 1 մլն 150 հազար ձայն, որը կազմում է ընտրողների ընդհանուր թվի 70 տոկոսը: Ըստ Արթուր Բաղդասարյանի, այս համաձայնագիրն իր համար կարեւոր է նրանով, որ «կա լուրջ պատրաստակամություն համադրելու մեր նախընտրական ծրագրերը, երկրում իրականացնելու մեծ դրական փոփոխություններ»: Որպես օրինակ նա նշեց այն դրույթը, որ առաջիկա հինգ տարում պետք է ամեն ինչ արվի, որ Գյումրիում չլինեն ժամանակավոր տնակներ: Արթուր Բաղդասարյանը հայտնեց, որ այս համաձայնագիրը համաձայնեցված է իր ղեկավարած կուսակցության քաղաքական խորհրդի հետ, եւ շնորհակալություն հայտնեց «նորընտիր նախագահին» համագործակցության առաջարկի համար: ՕԵԿ ղեկավարը խոստացավ իր գործունեությամբ ապացուցել, որ «համատեղ դաշինքը փաստարկված է եւ նպաստելու է մեր երկրի զարգացմանը»:

Վերջում Սերժ Սարգսյանն այն կարծիքը հայտնեց, որ այս համաձայնագիրը որեւէ մեկի համար տարօրինակ չէ, քանի որ խորհրդարանական ընտրություններից հետո էլ կազմվեց կոալիցիոն կառավարություն եւ նախագահական ընտրությունների նախընտրական քարոզարշավի ժամանակ ինքը ասել է, որ կհամագործակցի բոլոր կարող ուժերի հետ երկրի զարգացմանը նպաստելու համար:

Կասկած չկա, որ երեկվա համաձայնագիրը ոչ միայն օրվա, այլեւ հետընտրական շրջանի ամենակարեւոր քաղաքական իրադարձությունն էր, որին կանդրադառնանք մեր թերթի առաջիկա համարներում:

ԵԱՀԿ-ում ԱՄՆ-ի առաքելության կարծիքը

ԵԱՀԿ-ում ԱՄՆ-ի առաքելությունը Վիեննայում հրապարակել է հայտարարություն, որում մասնավորապես ասված է. «ԱՄՆ-ը դրական է գնահատում Հայաստանի որոշումը՝ իրական ջանքեր գործադրել նախորդ ընտրություններում արձանագրված բացթողումները, այդ թվում՝ օրենսդրական դաշտի թերությունները շտկելու համար»:

Միաժամանակ առաքելությունը փաստում է. «Թեեւ ընտրական գործընթացի կառավարումը հիմնականում համապատասխանեց ԵԱՀԿ-ի չափանիշներին, այդուամենայնիվ, ԵԱՀԿ-ի հիմնական պարտավորությունները՝ ժողովրդավարական ընտրությունների ծրագրման եւ իրականացման առումով, Հայաստանում մնացին չկատարված, ինչպես նշված է ԵԱՀԿ-ի նախնական զեկույցում: Մենք կոչ ենք անում Հայաստանի կառավարությանն ու ժողովրդին արձագանքել այս մարտահրավերներին»:

Ոչ Մայդան, ոչ էլ Ռուսթավելի...

Մի երկու օր ևս ժամ լույս ունենալը գուցե բարեմաղթ հիշողություն

ԱՂԱՎՆԻ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Մեր չափը չափազանցն է, մեր սահմանը՝ ծայրահեղության մեջ: Այս խոսքերն ասվել են անցյալ դարում որպես հայի կերպարի բնութագրական, բայց այնքան արդիական են: Ցավոք, ավելի շուտ, հանելի կլինեի նման բնութագրական տալ, երբ դա վերաբերեր, օրինակ, արվեստին, գիտությանը, գրականությանը, երաժշտությանը: Բայց այս դեպքում մեր ծայրահեղությամբ ինչ է մնում միջինազգային հայկական «ֆենոմեն» ձեւավորենք:

Ազատության հրապարակում երեկ էլի հանրահավաք էր, ու չնայած ոստիկանությունը մաքրել էր հարակից փողոցները ավտոմեքենաներից, ինչը վաղուց պետք արվեր, հրապարակում ոչ մարդ էր ավելացել, ոչ էլ, հանուն օբյեկտիվության պետք է ասել, պակասել:

Դրա փոխարեն տեղեկատվական հարթակից հնչող բարձրախոսները նախ վերաբերում էին ոստիկանապես Հայկ Հարությունյանի անձնությամբ տարածված տեղեկությանը, թե վերջինիս հրամանատարը նախագահ Քոչարյանը չի ընդունել: Իսկ Հայկ Հարությունյանն իբր հրամանական է ներկայացրել, քանի որ հրաժարվել է կատարել հանրահավաքայիններին ցրելու Քոչարյանի բանավոր հրամանը:

Արտասահմանյան լրատվությունը նոր ոտակ չէ Ազատության հրապարակի հարթակից հնչող հայտարարություններում: Նոր չեն նաեւ այս կամ այն կուսակցությունների, այսպես կոչված, անդամակցությունների պաշտոնյաների տեղեկությունները, որ ավելի շատ շողի մաս են կազմում, քանի որ այդպիսի անդամակցությամբ մեզանում հայտնի ու անհայտ շատ կուսակցություններ են առատորեն բաժանել՝ սեփական համախոհների թվաքը հնարավորինս մեծ ներկայացնելու պարզունակ նպատակով:

Տես էջ 2

Բուրգասը ճանաչել է Ցեղասպանությունը

ԱԳՆ մամուլի եւ տեղեկատվության կենտրոնից հաղորդում են, որ Բուլղարիայի Բուրգաս քաղաքի համայնքային խորհուրդը անդամների ձայների ճնշող մեծամասնությամբ (43 կողմ, 2 դեմ) հատուկ որոշում է ընդունել 1915 թ. Հայոց ցեղասպանության ճանաչման վերաբերյալ: Որոշման մեջ հատուկ շեշտվում է, որ Բուլղարիայի Ազգային ժողովը պարտավոր է ճանաչել Հայոց ցեղասպանությունը:

Ֆրանսահայ կազմակերպությունները մտահոգված են

Ֆրանսիայում հայկական կազմակերպությունների խորհրդի անդամներ՝ Ալեքսի Գովչյանը եւ Ալեքսանդր Գույումջյանը հանդիպել են դեսպան Էդուարդ Նալբանդյանի հետ: Ինչպես Փարիզից հաղորդում է ժան Էսկյանը, ֆրանսահայ կազմակերպությունների անդամները մտահոգություն են հայտնել Հայաստանում ստեղծված իրավիճակի կապակցությամբ: Նշել են նաեւ մի շարք ընդդիմադիր քաղաքական գործիչների նկատմամբ բռնություններ եւ ձերբակալություններ կիրառելու փաստը:

Սիրադեղյանի բարեկամների երկամսյա կալանք

Երեւանի Կենտրոն եւ Նորք-Մարաշ համայնքների ընդհանուր իրավասության դատարանը այսօր բավարարել է ԱԱԾ-ի քննչական մարմնի միջնորդությունը ապօրինի զենք, զինամթերք պահելու մեղադրանքով ձերբակալված Սերոժա Սիրադեղյանի եւ Յուրի Մամյանի կալանքը որպես խափանման միջոց ընտրելու մասին: Հայաստանի նախկին ներքին գործերի նախարար, Երեւանի նախկին քաղաքապետ Վանո Սիրադեղյանի ավագ եղբայրը՝ Սերոժա Սիրադեղյանը եւ քրոջ ամուսինը՝ Յուրի Մամյանը ձերբակալվել են փետրվարի 26-ին, առաջինը՝ Տավուշի մարզի Կողբ գյուղում, երկրորդը՝ նույն մարզի Նոյեմբերյան քաղաքում:

ԱԶԳ

Անցուդարձ

Քաղաքական ամեն մի ուժ պիտի մաքրվի իր տականքից ու վարկաբեկված անձանցից

Հետընտրական խառնիխուռն զարգացումների մասին զրուցեցինք Երեւանի Վ. Բրյուսովի անվան պետական լեզվաբանական համալսարանի ռեկտոր, քաղաքագետ Սուրեն Զոլյանի հետ:

- Ինչ եք կարծում, ներքաղաքական ու հասարակական ճգնաժամային լարվածությունը ո՞ւր է տանում մեր երկիրը: Ինչ արձագանք գտան դասադուլի կոչերը լեզվաբանական համայնքում:

- Ստեղծված ներքաղաքական վիճակն ինձ համար կանխատեսելի էր, մինչեւ թեկնածուների գրանցումն արդեն խիստ պարզ էր, որ թեկնածուներից մեկի՝ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի հիմնական թիրախը լինելու էր փետրվարի 19-ից հետո: Նկատելի էր, որ նա ոչ այնքան ձգտում էր ձայներ հավաքել, որքան իր շուրջը համախոհների զանգված հավաքել: Եվ դա նրան հաջողվեց, հետեւողականորեն շարունակում է գործել եւ իրականացնել խնդիրը իր խոստումը: Որպես բուհական համակարգի մարդ, ես առանձնապես անհանգստացած եմ դասադուլների կոչերից, որովհետեւ մեր բուհական համակարգն այսօր լուրջ փոփոխության առաջ է կանգնած: Նկատի ունեմ Բոլոնիայի գործընթացը, որը բավականին մեծ տնտեսական ու մարդկային ներդրում է պահանջում, եթե չապահովենք համապատասխան կրթական դաշտը, ուղղակի կկորցնենք մեր բարձրագույն կրթությունը: Բազմաթիվ խնդիրներ ունենք, որոնց լուծման համար բացակայում են թե մարդկային, թե տնտեսական ռեսուրսները, չկա նաեւ գիտակցումը, որ եթե այսօր չկարողանանք կատարել մեզ վրա դրված պահանջները, դատապարտված ենք ոչնչացման: Այս պահին դասադուլի կոչ անելը հիմարության աստիճանի անպատասխանատվություն է, այլ բառ չեմ կարող ասել, դա դավաճանություն է ու հակապետական գործունեություն: Միայն դա բավական է գնահատելու եւ ասելու, թե ինչ փորձանքից ազատվեցինք, քանզի դեռեւս հայտնի չէ, թե առջեւում ինչ փորձանքներ կլինեն:

- **Լեւոնական թեւին աջակցող մարդիկ իրենց այդ որոշումը բացատրում են երկրում տիրող անարդարությամբ, իրենց իրավունքների ոտնահարմամբ, սոցիալական ծանր վիճակով, իշխանավորների կողքին կանգնած քաղաքական գործիչների սանձարձակությամբ եւ միանգամայն արդարացի այլ բողոքներով: Այս պահին մի՞թե հնարավոր է այդ մարդկանց հակառակն ապացուցել:**

- Այո, նախկին զանգված կա, որն իր բողոքն արտահայտելու ուրիշ ելք չունի, իրենց սոցիալական բավա վիճակից արդարացիորեն բողոքող մարդիկ այսօր ստիպված են այս ձեւով դուրս գալ իշխանության դեմ: Այս առումով դրական եմ համարում նորընտիր նախագահ Սերժ Սարգսյանի ելույթում հնչած այն միտքը, որ ղեկավարությունը պիտի ավելի մեծ ուշադրություն դարձնի հասարակական քաղաքացուն, ավելի մեծ հարգանք տածի նրա հանդեպ: Մարդկանց արժանապատվությունն ամենուրեք ոտնահարված է. փորձեք անցնել փողոցը եւ խսկույն կնկատեք, որ ամենահին մեքենայի վարորդից մինչեւ ամենաթանկարժեք մեքենայի ղեկին նստածն այնպես են պահում իրենց, կարծես իրենցից բացի ուրիշ մարդ գոյություն չունի: Այսպիսի մթնոլորտում բնական է, որ մարդիկ միշտ բողոքի դուրս գան: Մեր սերնդի ուսանողության տարիներին կրթաթոշակը 40 ռուբլի էր, կինոթատրոնի հաճախելը՝ 25 կոպեկ, իսկ այսօր ուսանողը ստանում է 5 հազար դրամ կրթաթոշակ, որով կարող է հազիվ 3 ֆիլմ դիտել, այն էլ՝ ամերիկյան, զոմբիացնող կինոնկարներ: Չկա մի տեղ, որտեղ երիտասարդը կարողանա նորմալ ձեւով իր ժամանցն անցկացնել, եւ հենց այդ զոմբիացումն էլ օգտագործում է Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը: Սակայն հենվել միայն դրա վրա ու չտեսնել այն լուրջ խնդիրները, որ ստեղծում են այսօր «Առաջ, Հայաստան» բղավողները, նշանակում է՝ Հայաստանը նրանց հետ առաջ չի գնա:

- **Մեր զրույցի սկզբում դուք ասացիք, որ իր թեկնածությունը դնելով Լեւոն Տեր-Պետրոսյանն առավելապես ձգտում էր իր շուրջը հոծ զանգված հավաքելով ջանալու իր ծրագիրը իրականացնել: Այսօր կարելի է ասել, որ նա հասել է իր նպատակին, բայց հարթակից հեռանալու ցանկություն կարծես թե չունի:**

- Իհարկե, նրա համար դա հաղթանակ էր, եթե հաշվի առնենք 10 տարվա լռությունից հետո քաղաքական դաշտ դուրս գալու հանգամանքը, այն էլ՝ հասարակության մեջ ոչ բարձր հեղինակություն ունենալով: Դա ցույց է տալիս, որ նա հետեւողական աշխատանք է տարել՝ ելնելով քաղաքական ներկա մակարդակից ու գործիչների որակից:

- **Խոսվում է այն մասին, որ նա հասարակության վրա ներազդելու հոգեբանական տեխնոլոգիաներ է կիրառում:**

- Այսօր գոյություն ունեն մարդկանց վրա ներազդելու ավելի հզոր տեխնոլոգիաներ, ինչպես, օրինակ, նեյրոլեզվաբանական ծրագրավորումը: Դա գործը գիտի, կան դրանով զբաղվող մասնագետներ, բայց մենք դեռ փորձագետ չունենք: Սակայն բոլոր դեպքերում, կարծում եմ, որ սոցիալական խնդիրները պետք է անպայման հաշվի առնել: Երբ մարդը չունի աշխատանք կամ չի ստանում այնքան եկամուտ, որ կարողանա իր ուզած մշակութային օջախներն այցելել կամ ժամանակ առ ժամանակ ընտանիքով ռեստորանում ճաշել, չի կարող հոգեպես հանգիստ լինել: Սոցիալական բեւեռացումն զգալ է տալիս բոլոր ոլորտներում, հետեւաբար այդպիսի տեխնոլոգիաներն ավելի առավ են ազդում մարդկանց վրա: Դա շատ նման է «Եհովայի վկաների» կամ մեկ այլ աղանդի հաջողությանը, որոնց դեմ պայքարն անօգուտ է անցնում գլխավոր վերքը չամոքելու պատճառով: Այդ առումով Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը եւ «Եհովայի վկաները» նույն երեւույթներն են, որոնց ոչ թե պետք է դատապարտել, այլ գտնել ծնող պատճառները:

- **Ո՞րն եք համարում քաղաքական ներկայիս հակադրությունների ու մրցակցության մեղմելու լավագույն միջոցը:**

- Առաջին հերթին պետք է առողջացնել քաղաքական համակարգը: Այս առումով ուշագրավ էին Սերժ Սարգսյանի ելույթում հնչած միտքը շեշտադրումները, որ նախ եւ առաջ պետք է երկխոսություն սկսեն քաղաքական ուժերը: Անշուշտ, ոչ բոլոր ուժերի հետ է հնարավոր բանակցել: Բայց ամենակարեւորն այն է, որ քաղաքական ամեն մի ուժ մաքրվի իր տականքներից ու վարկաբեկված անձանցից: Հակառակ դեպքում քաղաքական մյուս բեւեռը իր եսասիրական նպատակներից ելնելով կշարունակի ապակայունացնել վիճակը:

Զրույցը վարեց
ՌՈՒԶԱՆ ՊՈՂՈՍՅԱՆԸ

ԳՅՈՒՄՐԻ

Դատարանը վճիռ կայացրեց ի վնաս ԳԱԼԱ-ի

Շիրակի մարզի ընդհանուր իրավասության դատարանի դատավոր Ա. Խաչատրյանը երեկ հրապարակեց Գյումրու քաղաքապետարանի՝ սեփականաշնորհ իրավունքների խախտումները վերացնելու պահանջի եւ ԳԱԼԱ ՀԸ սեփականատեր «ՕԱՊ» ՍՊԸ-ի՝ հարկադիր սերվիտուտ սահմանելու փոխադարձ հայցով քաղաքացիական գործով դատարանի վճիռը:

Գործի քննության արդյունքներով դատարանը վճռեց Գյումրու քաղաքապետարանի հայցը բավարարել, պարտավորեցնել «ՕԱՊ» ՍՊ ընկերությանը՝ քաղաքապետարանի սեփականությունը հանդիսացող, Վազգեն Սարգսյան փող. 6/1 հասցեում գտնվող հեռուստաաշտարակից ապամոնտաժել ընկերությանը պատկանող եւ հեռուստաաշտարակի հարեւանությամբ գտնվող մեկհարկանի շինության մեջ տեղադրված հաղորդակի բաղկացուցիչ մաս կազմող, հեռուստաաշտարակի գագաթային հատվածում տեղադրված ռեցիվերային հաղորդիչ անտենան եւ այն հաղորդակին միացնող մալուխը:

«ՕԱՊ» ՍՊ ընկերության հայցն ընդդեմ Գյումրու քաղաքապետարանի՝ հեռուստաաշտարակի հարկադիր սերվիտուտ (ուրիշի սեփականության սահմանափակ օգտագործում) սահմանելու մասին, մերժվեց: Վճիռը կամովին չկատարելու դեպքում կարող է կատարվել ԴԱԿՀ ծառայության միջոցով, պարտապանի միջոցների հաշվին: Սույն վճիռը կարող է բողոքարկվել ՀՀ վերաքննիչ քաղաքացիական դատարանում, հրապարակման պահից մեկամսյա ժամկետում:

Դատարանի վճռի հրապարակմանը կողմերից ոչ մեկը ներկա չէր:

Գ. Մ.

Ոչ Մայդան, ոչ էլ Ռուսթավելի...

1-ին էջից

Իսկ երբ նման «համարձակության» եւ «սկզբունքայնության» օրինակներ բերեցին «Օրինաց երկիր» կուսակցության անդամատոմսեր ունեցողները՝ նկատի ունենալով երեկ իսկ Սերժ Սարգսյանի հետ Արթուր Բաղդասարյանի կնքած քաղաքական համաձայնությունը:

Մի հարցնող լինի, թե այդ կուսակցական տոմսեր պատառոտողները ո՞րանով են ներկայացրել այդ կուսակցությունը: Մյուս կողմից էլ, հարյուր հազարավոր անդամներից խոսող կուսակցություններն էլ թող դաս առնեն, որ ում ասես՝ անդամության տոմս չբաժանեն... Գոնե սա ապա դառնա, որ չառաջնորդվեն «քանակը որակ է» սկզբունքով:

Ըստ Ազատության հրապարակում Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը հիշել է իր նախորդ օրն ու էլի հիշեցրել արեւմտյան երկրների ու դրանց նման մյուսների անտարբերությունը Հայաստանում տեղի ունեցողի նկատմամբ: Իսկ թե աշխարհիս հայտնի ինչ ռեժիմների բռնատեսության հետ է ԼՏՊ-ն համեմատում մեր իրականությունը, այնքան էլ կարեւոր հանրահավաքային երեւույթ չէ:

Ինչեւէ, առավել տպավորիչ էր մարդկային այն հոսքը, որ Ազատության հրապարակից Հյուսիսային պողոտայով հայտնվեց Հանրապետության հրապարակում, հասավ մինչեւ Ֆրանսիայի դեսպանատուն եւ Վազգեն Սարգսյանի փողոցով կրկին բռնեց Ազատության հրապարակի ճանապարհը: Տպավորիչ էր, ինչպես, որ այդքան մարդիկ երբ էին դուրս եկել ու «Լեւոն» վանկարկումներին ավելացնում էին՝ «Սերժիկ, հեռացիր» եւ «դավաճան Արթուր»:

Վերջինս, թերեւս, տպավորության բացառապես անհասկանալի պահն էր, քանի որ, որքան հիշում եմ, նույն այդ պատրոնիկս Արթուր Բաղդասարյանը հավատարմության երդում չի տվել ոչ մեկին մինչեւ այսօր, ինչպես այդպիսի երդում չի տվել որեւէ մեկը: Ցնայած եթե ավելի հստակեցնենք, քաղաքականությունը սովորական է դարձնում ինչպես երդում տալը, այնպես էլ երդմնազանցությունը:

Ինչ-որ բան խիստ բազմաթիվ մարդկանց այսօր առաջնորդեց Երեւանի կենտրոնով, միավորեց, բայց ոչ ԼՏՊ-ն: Թերեւս ոգեւորությունը, որ հիմնն է այդ հերթ արտահայտվելու: Ուրեմն հարկն է եւ ժամանակը հաշվի առնելու, թե ինչից են ոգեւորվում ՀՀ քաղաքացիները: Այլապես այդ ոգեւորությունը կօգտագործվի ի չարս:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության ԺԷ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010 Հանրապետության 47
Ֆաքս 374 10 562863
e-mail: azg@azg.am
azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՎԵՏԻՔՅԱՆ /հեռ 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՒՅՐ ՅԱԿՈԲՅԱՆ /հեռ 529221
Համակարգչային (գրաշար) /հեռ 582960
Լրագրողների սենյակ /հեռ 581841
Գովազդային, ծառայություն /հեռ 582483
Շաբաթական լրահավաք ծառայություն /հեռ 529353
Համակարգչային ձեւավորումը
«Ազգ» թերթի
Թերթի նյութերի ամբողջական թե մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսությամբ առանց խմբագրության գրավոր համաձայնության խստիվ արգելվում են համաձայն ՀՀ հեղինակային իրավունքի մասին օրենքի
Նյութերը չեն գրախոսվում ու չեն վերադարձվում
Գ տառով նյութերը գովազդային են, որոնց բովանդակության համար խմբագրությունը պատասխանատվություն չի կրում:
"AZG" Daily NEWSPAPER
Editor-in-chief
H.AVEDIKIAN / phone: 374 10 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 0010

ՀԿ-ների համատեղ հայտարարությունը երկրում առկա գործընթացների վերաբերյալ

«Թրանսփարենսի ինթերնեշնլ հակակոռուպցիոն կենտրոն» հասարակական կազմակերպությունը ուսումնասիրել եւ վերլուծել է նախընտրական եւ հետընտրական զարգացումները, բացահայտել է օրենսդրության թերությունները, արձանագրել հնարավոր օրինախախտումներն ու չարաշահումները: Երեկ «Երեւան» հյուրանոցում այդ ՀԿ-ի ներկայացուցիչ **Ամալյա Կոստանյանը** նշեց, որ Երեւանում, Գյումրիում, Վանաձորում անցկացրած մոնիթորինգի արդյունքներով, ՀՀ ընտրական օրենսգրքի կետերի համաձայն, նախընտրական քարոզչության իրականացման համար թույլատրված 70 միլիոն դրամը գերազանցել են թեկնածուներ Սերժ Սարգսյանը եւ Վահան Հովհաննիսյանը: «Քարոզչական նյութերի եւ նախընտրական միջոցառումների վրա այդ թեկնածուները, համապատասխանաբար, ծախսել են 92,7 միլիոն եւ 86,5 միլիոն դրամ: Թեկնածուների նախընտրական հիմնադրամի միջանկյալ հայտարարագրերը ԿԸՀ էլեկտրոնային կայքում անհասկանալի պատճառներով տեղադրվել են սահմանված ժամկետից 8 օր ուշ, իսկ մուտքերի եւ ելքերի տվյալները փետրվարի 13-ից հետո չեն թարմացվել»:

Հայաստանի Հելսինկյան կոմիտեի ներկայացուցիչ Ավետիք Իշխանյանն ասաց, որ ընտրությունների օրը գտնվելով 15-20 տեղամասերում՝ զրուցել է հիմնականում ընդդիմադիր թեկնածուների ներկայացուցիչների հետ, ոչ մի բողոք չի ստացել, նույնիսկ ընտրակեղծիքների հավաքարկն է արդար եւ թափանցիկ անցել: Սակայն պատկերն այլ է եղել Գյումրիում, որտեղ, ըստ **Ավետիք Իշխանյանի**, ընտրատեղամասերը եւ որոշ թեկնածուների նախընտրական շտաբները տոնական տեսք էին ունեցել:

«Ավտոմեքենաները, առանց համարների, մոտիկ գյուղերից բերում էին ընտրողներին, որտեղ էլ տեղի էր ունենում փողերի բաժանումը: Ակնհայտ էր եղել, թե ինչպես էին փողեր բաժանվում երկաթուղային կայարանի մոտ», ասաց Իշխանյանն ու ավելացրեց, որ Տավուշի եւ Լոռու մարզերում էլ գումարները նախօրոք են բաժանվել: Եվ գնահատելով միջազգային դիտորդների աշխատանքները, ընդգծեց, որ վերջիններս, բացի իրենց ներկայության տակ գտնվող ընտրատեղամասերից, ուրիշ ոչ մի տեղ չեն շարժվել՝ ավելի հստակ ծանոթանալու այլ տեղամասերի իրողությանը: Իշխանյանը նշեց, որ 95-ից հետո ինքը ոչ մի ընտրություն օրինական չի համարում:

«Ասպարեզ» ժուռնալիստների ակումբը ի դեմս **Լեւոն Բարսեղյանի**, ասաց, որ ԳԱԼԱ-ն ընտրությունների ընթացքում 250 ահազանգ է ստացել, որտեղ նշվել է, թե ովքեր են գումար տվողները: «Գյումրիին հարող 75 թաղամասերից ստացել ենք բողոքներ: Այդ օրը տեսանք, որ մոտ 600 մեքենաներ, համարները հանած, մարդկանց տեղափոխում են ընտրատեղամասեր»:

Վերջում հասարակական կազմակերպությունների ներկայացուցիչները կոչ արեցին միջազգային հանրությանը, որպեսզի սեր կանգնեն Հայաստանի կառավարության՝ ընթացակարգերին հետեւելու պատասխանատվության կատարմանը, եւ պահանջեցին հետեւանքների հստակ փաստաթղթավորում ու պատշաճ պատիժ՝ օրենքը խախտողների նկատմամբ. «Կոչ ենք անում միջազգային հանրությանը կատարել օբյեկտիվ եզրակացություններ՝ հիմնված սեփական փաստերի դիտարկումների վրա եւ չվարկաբեկել ժողովրդավարության գաղափարը, ինչպես նաեւ չապավարկել դիտորդական առաքելություն իրականացնող միջազգային կազմակերպություններին»:

Խմբ. կողմից-Առնվազն տարօրինակ է միջազգային կառույցների դաս տալու նրանց աշխատանքից ու նախնական եզրակացությունից դժգոհելու այս մարմինը, մանավանդ, երբ այդ դժգոհությունը համակարգվում եւ համաժամանակեցվում է Ազատության հրապարակի ելույթների հետ:

ՆԱԻՐԻ ՄՈՒՐԱԴՅԱՆ

Ընթացիկ

6 տարբերակ՝ հետընտրական զարգացումների համար

Նախագահական ընտրություններից հետո երկրում ստեղծված հետընտրական՝ տերտերոսյանական հանրահավաքային զարգացումների մասին երկրի նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը վեց տարբերակ նախանշեց: Ընդ որում, նախագահը հետընտրական իրավիճակի հանգուցալուծման 4 տարբերակ ընդգծեց Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի թիմի, 2 տարբերակ՝ իշխանությունների համար:

Եվ այսպես, նախագահի խոսքով, առաջին նախագահի հանրահավաքները շարունակվում են նույն ակտիվությամբ՝ ներգրավելով մի հանի անգամ ընդգծեց, որ ցանկալի չէ ուժի կիրառումը, բայց եւ հստակեցրեց, որ ուժի կիրառումը միմիայն դիմադրության դեպքում կլինի, երբ հանրահավաքի կազմակերպիչներն ու մասնակիցները չենթարկվեն ոստիկանության ցուցումներին, ինչն արդեն հանի օր հնչում է՝ հիշեցնելով, որ հանրահավաքն արտոնված չէ:

Ղարաբաղի հարցում անցած 10 տարիների ձեռքբերումը

Նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանին ուսանողության ուղղած հարցերում գերակշռում էին Ղարաբաղի խնդրի վերաբերյալ մտահոգությունները: Ուսանողներից մեկին հետաքրքրում էր, թե առաջին նախագահի հայֆեդերատիվ կամ կոնֆեդերատիվ լուծումներից բացի այլ տարբերակ չկա»:

Կոսովոն նախադեպ է

Միջազգային հանրության ուշադրությունը գրաված Կոսովոյի անկախացումը նախագահ Ռ. Քոչարյանը նախադեպ համարեց՝ անկախ նրանից, ով ինչ է ասում: «Իմ գնահատմամբ, այս անկախությունն անխուսափելի է, եւ ես չեմ պատկերացնում, որ որեւէ ժողովուրդ անկախությունը ձեռք բերելուց հետո իր պատմական հողի վրա ապրելով բանակցությունների ճանապարհով հրաժարվեր այդ փաստացի անկախությունից՝ համաձայնելով մեկ այլ կարգավիճակի», - ասաց նախագահը՝ կարեւորելով այդ նախադեպը

Հետընտրական իրավիճակի զարգացման 6 տարբերակ կա՝ 4-ը Տեր-Պետրոսյանի թիմի, 2-ը՝ իշխանությունների համար

Հայտարարեց նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը

Երեւանի պետական համալսարանի ուսանողների հետ անվանական, բայց նախագահի կարգավի-ճակում Ռոբերտ Քոչարյանի վերջին հանդիպումը երեկ հարցերի ինքնաբերական մթնոլորտում անցավ: Ուսանողները բավական մտահոգված էին երկրի հասկանալի ներքաղաքական իրավիճակով, Ղարա-բաղի խնդրի լուծմամբ, ինչպես նաեւ սոցիալական հարցերով, նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի հե-տագա անելիքներով:

ՖՈՏՈԼՈՒՐ

ավելի շատ մարդկանց, բայց կանխատեսումը սա է. «Ինչքան շարունակվեն այդ միջոցառումները, ինչքան շատ ու ակտիվ փորձեն մարդկանց անընդհատ պահել Թատերական հրապարակում, այնքան ավելի մեծ է լինելու հեռացումը այդ նույն մարդկանց հիասթափությունը: Մարդիկ որոշակի սպրես են ապրում եւ հետո չեն ներում նրանց, ում մեղքով այդ ապրումներն ունեցել են: Սա փակուղի է, եւ այդ փակուղին առաջին հերթին, ժամանակի մեջ վարկաբեկելու է նրանց, ովքեր այդ գործիքը այսօր փորձում են կիրառել»: Երկրորդ սցենարի դեպքում, նախագահի խոսքով, Տեր-Պետրոսյանի թիմը անում է այն, ինչ եղել է 96-ին՝ գրոհում է պետական մարմինները: «Միանգամից կազմակերպիչները հայտնվում են օրենքից դուրս՝ դրանից բխող բոլոր հետեւանքներով», հարքակում կանգնածները հայտնվում են բանտերում եւ երկար ժամանակ են ունենում խորհելու իրենց արածի մասին:

Նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի մասնանշած երրորդ տարբերակի դեպքում Տեր-Պետրոսյանի թիմը շնորհակալություն է հայտնում Թատերական հրապարակում հայտնված զանգվածին աջակցության համար եւ ուղարկում տուն՝ պահպանելով կուսակցական ընդդիմադիրի կեցվածքն ու պատրաստվում հետագա ընտրություններին: Այս տարբերակը նախագահը համարեց ողջամիտ, բայց որի համար անհրաժեշտ է սառնասրտություն: Նախագահի չորրորդ տարբերակի դեպքում կրկին հանրահավաքի կազմակերպիչները շնորհակալություն են հայտնում եւ տուն ուղարկում հրապարակում հավաքված մարդկանց, շնորհավորում նորընտիր նախագահին, պատրաստվում արժանիների համար մեղմ պատիժ խնդրում, գնում տուն եւ գրում հերթական գիտական աշխատությունը: Ռոբերտ Քոչարյանը համոզված է, որ նախընտրելի են վերջին 2 տարբերակները՝ չնայած իրենք 4-ին էլ պատրաստ են:

Իշխանությունների դեպքում նախագահն ավելի համեստ է եւ առաջարկում է իրավիճակի լուծման 2 տարբերակ: Առաջին դեպքում իշխանությունները համբերատար սպասում են, որ Թատերական հրապարակի բաժանորդների իսկ կամքի, երկրորդ դեպքում՝ ոստիկանական գործողություններով մաքրում են Թատերական հրապարակը եւ ժողովրդին հնարավորություն են տալիս հանգիստ կյանքով ապրելու: Ռոբերտ Քոչարյանը

տարատեսությունները Ղարաբաղի վերաբերյալ ինչ-որ արձագանքներ կարող են ունենալ հենց Ադրբեջանում: Ռոբերտ Քոչարյանն ասաց, որ Ադրբեջանն ասում է՝ վերադարձնենք ոչ թե 88-ի ստատուս քվոյին, ինչը հնարավոր չէ, քանի որ Խորհրդային Միությունն էլ չկա, այլ առաջարկում է վերադառնալ բարձրագույն ինքնավարության կարգավիճակին: «Մենք չպետք է Ղարաբաղի հարցը հասնել ծածկեն կամ առաջ լուծենք: Երկուսն էլ անընդունելի են մեզ համար: Մենք պետք է ունենանք հստակ մոտեցումներ՝ ինչ ենք ուզում», - ասաց երկրի ղեկավարը՝ բացատրելով սկզբունքային հարցերում զիջողական կամ պարտվողական կեցվածքի դրսեւորումը: «Վերջին տասը տարում մեր կարգավիճակն էապես բարելավել ենք բանակցային գործընթացում: 10 տարվա ընթացքում երբեք խոսք չի գնացել, որ Ղարաբաղը կարող է լինել Ադրբեջանի կազմում, եւ եթե հանկարծ վաղը այդպիսի խոսակցություն լինի բանակցությունների ընթացքում, սա կլինի այն, ինչ մենք ստացել ենք այս համաձայնագրի արդյունքում»:

Ավելի ուշ նույն հարցին անդրադառնալիս նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանն ամենայն պատասխանատվությամբ հայտարարեց. «Մինչեւ 1998-ը եղած բոլոր պաշտոնական առաջարկները ենթադրել են Ղարաբաղը Ադրբեջանի կազմում, 98-ից հետո նման բնույթի ոչ մի առաջարկ չի եղել»: Սա համարելով ձեռքբերում՝ երկրի ղեկավարն ընդգծեց, թե ինքնավարության իրավունքը ավելի վրա չեն տալիս, դրա համար պետք է պայքարել. «Ղարաբաղի համար անկախ ԼՂՀ կամ ՀՀ հետ, մեզ համար, որ ունենք Ղարաբաղի հարց, եւ հավելելով, որ Ղարաբաղի անկախացման համար պայքարը մենք շատ ավելի վաղ ենք սկսել:

Ի՞նչ է անելու նախագահ Քոչարյանը պաշտոնավարման ավարտից հետո

Ինչպես բոլոր երկրներում, այնպես էլ մեզ մոտ նախագահի հետագա անելիքը հետաքրքիր հարց է հասարակության համար: Արդեն մի հանի անգամ Ռոբերտ Քոչարյանին հարց է ուղղվել իր հետագա անելիքների վերաբերյալ, բայց կոնկրետ պատասխան չի հնչել: Միայն հայտնի է, որ Ռ. Քոչարյանը չի պատրաստվում դառնալ երկրի ամենահարուստ քուսակարողը: «Այո, երիտասարդ եմ, այո, եռանդուն եմ, բայց չգիտեմ, ինչ եմ անելու», երեկ ուսանողների հարցին ի պատասխան ասաց նախագահն ու պատմեց, որ վերջերս Սոչիում իր կարգավիճակում գտնվող Վլադիմիր Պուտինի հետ զրուցել է այդ թեմայով: Ասացի. գիտեք, երեւի մի փոքր ընդմիջում տամ, բայց երեք ամիս անց մի առավոտ զարթնեմ ու ասեմ, սա ինչ կյանք է, որ արդեն առավոտ չգիտեմ գնամ աշխատանքի, որոշումներ չկայացնեմ, ոչինչ մեջ չլինեմ: Հետո ասացի, կարող է երեք ամիս անց զարթնեմ, ասեմ, լավ, Ռոբերտ, էս որ ընենց կյանք կա, էս ինչո՞վ էիր զբաղվում տարիների ընթացքում: Հիմա կասակում եմ, տեսնենք, մի հանի ամսից կերեւա»: Նախագահը ավելացրեց, որ հանգիստ խղճով է թողնում երկրի ղեկը, որովհետեւ այս 10 տարիներին երկրում շատ բան է արվել:

ԳՈՀԱՐ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ

Այսօր

◆Ժամը 13.00-ին «Հայելի» ակումբի հյուրերն են փիլիսոփա-հաղափագետ Վարդան Այվազյանը եւ Արման Գրիգորյանը:

Երկուշաբթի

◆Ժամը 12.30-ին՝ ԱԳՆ-ում Վարդան Օսկանյանի եւ Վասիլյանի պետքարտուղար կարդինալ Բերտոնեի ասուլիսը:

◆Ժամը 13.00-ին «Փաստարկ» ակումբի հյուրն է Հայաստանի կոմկուսի ղեկավար Ռուբեն Թովմասյանը:

Մտավորականները կայունություն ընտրելու կոչ են անում

ARMENPRESS

«Կայունություն» հասարակական շարժում՝ պետականության աջակցության ՀԿ-ների եւ անհատների միությունը մտավորականներին մեկտեղել էր երեկ: Քննարկում ու պարզապես կարծիք էին հայտնում ստեղծված քաղաքական իրավիճակի եւ որեւէ կարգի բախումից խուսափելու ուղիները նախանշելու առնչությամբ: Ամենատարբեր ձեւակերպումներով ներկաները համակարծություն արտահայտեցին թե մեկ, թե մյուս հարցի առնչությամբ: Իրավիճակը որոշակի երկփեղկում է առաջացրել ժողովրդի մեջ, կարեւորը երկրի կայունությունն է, անհրաժեշտ՝ համագործակցության համար պարզված ձեռքը բռնելը:

Դե, ձեռքը մեկնողը Սերժ Սարգսյանն է, որը փետրվարի 26-ին Հանրապետության հրապարակում տեղի ունեցած հանրահավաքի ժամանակ դիմել էր ՀՀ նախագահի նախկին թեկնածուներին ու քաղաքական ուժերին. «Եկեք համագործակցենք՝ ընդհուպ կոալիցիոն կառավարության ձեւավորում, ի նպաստ Հայաստանի զարգացման», եւ այս առաջարկն գոնե մինչեւ երեկ ուշադրության չարժանացնողը Լեւոն Տեր-Պետրոսյանն է: Այս կարծիքն էլ ընդհանուր էր մտավորականների համար: Նրանք միահամուռ կոչ արեցին Տեր-Պետրոսյանին հայրենասիրություն դրսեւորել եւ հանուն երկրի կայունության ու զարգացման ընդունել առաջարկը՝ հետեւելով արդեն առկա օրինակին: Հակառակ դեպքում իրավիճակը կարող է սանձել արյունահեղության, ըստ մտավորականների, չնայած գործող նախագահի՝ Ռոբերտ Քոչարյանի գործելակերպը հանդուրժողական է, իսկ ընտրվածինը՝ Սերժ Սարգսյանինը, գործակցելու սկզբունքով:

ՀՀ նախագահի նախկին թեկնածուներից կայունություն ապահովելու առավելագույն կարողությունը ներկաները տեսնում են Սերժ Սարգսյանի գործելակերպում եւ վստահություն հայտնեցին, որ վերջինս նաեւ երկրի առաջընթաց կապահովի, եթե հասարակության երկփեղկումը չփորձեն խորացնել: Իսկ Սերժ Սարգսյանի հրաժարականի մասին խոսելն անգամ ավելորդ գտան, քանի որ յուրաքանչյուր ոք իրավունք չունի իրեն ձայն տված անձանց վերաբերմունքն ու ակնկալիքներն արհամարհել այդ կերպ:

Հավաքում նաեւ բարձրաձայնվեց «Կայունության» հայտարարությունը, որում կոչ կա նաեւ հայ ժողովրդին. «Համախմբվել ու միասնական ուժերով աջակցել Հայաստանում մեսական կայուն վիճակի հաստատման ազնիվ նպատակի իրականացմանը, միավորվել կայունության վեհ գաղափարի շուրջը եւ նպաստել առաջընթացի համար երաշխիքներ ապահովելուն»:

Հավաքին ներկա էին մի հանի տասնյակ անձինք՝ Արամ Իսաբեկյանը, Բաբկեն Հարությունյանը, Ռազմիկ Դավոյանը, Փառավոն Միրզոյանը, Աբգար Աֆրիկյանը, Ռաֆիկ Հովհաննիսյանը եւ այլք:

ՆՈՆԱ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

Արցախի հերոսի կոչը ԵԿՄ անդամներին

Արցախի հերոս, «Ոսկե արծիվ» շքանշանի ասպետ Արկադիր Ղարամյանն «**Ազգի**» խմբագրությանն է ուղարկել իր կոչը, որն ուղղված է «Երկրապահ» կամավորների միության անդամներին: Պրն Ղարամյանն անդրադարձ կատարելով ղարաբաղյան գոյապայքարի տարիներին հայ ժողովրդի համախմբվածությանը, գրում է. «Ինն, ձեզ հետ միասին, վիճակվեց լինել ազատության դրոշակակիրը, եւ ձեզնից յուրաքանչյուրն այսօր իրավամբ հպարտանում է այդ պատասխանատու առաքելությամբ: Ազատամարտում հաղթելը միայն պարտք ու պարտականություն չէ հայրենիքի ու ժողովրդի առջեւ, նաեւ արժանապատվության փորձություն էր... Ունենալով նման բարձր առաքելություն՝ իրավունք չունենք ոչ մի պարագայում ընկրկելու մեր դավանանքից»: Այնուհետեւ Արկադիր Ղարամյանը նշում է, որ այսօր ճակատագիրը դարձյալ մեզ փորձության է ենթարկում, ու երկրում ստեղծված իրավիճակը լուրջ մտահոգությունների տեղիք է տալիս «առաջին հերթին մեր միասնականությունը ծեղքելու ծանր հեռանկարով»: Չհանդուրժելով ազգին երկփեղկելու փորձերը, ազատամարտիկը «Երկրապահի» իր զինակից ընկերներին կոչ է անում. «Գոյամարտի ծանր տարիներին, երբ ուս ուսի տված կենաց ու մահու կռիվ էինք մղում բռնանու դեմ... Մենք վեր էինք քաղաքական ամբիցիաներից, անձնական շահագրգռություններից ու տարընկալումներից: Մեզ առաջնորդողը համազգային կազմակերպվածությունն էր, իրար նկատմամբ պատկառանքն ու վստահությունը, եւ պետք է հիմա էլ շարունակենք մնալ այդպիսին՝ ստեղծված իրավիճակում լինելով զուսպ ու հավասարակշռված, զերծ մնալով ազգային անվտանգության խնդիրներին զգայական մոտեցումներից եւ զգուշանալով օտար ազդեցություններից... Ազգի փրկության համար մարտնչած մարտիկը հավերժ զինվոր է մնում իր ուրույն կոչմամբ... Մեր միասնականության շնորհիվ՝ վաղը կկանգնենք անդառնալի կորուստների ու հիասթափությունների անդունդի առջեւ, որի համար պատմությունը մեզ չի ների», նշում է Արկադիր Ղարամյանը:

ՄԱՐԻՆԵ ՄԱՐԳԱՐՅԱՆ

Դիտարկում

Ով հաղթեց նախագահական ընտրություններում
Հետընտրական նարնջագույն գործընթաց

2008-ի փետրվարի 19-ին Հայաստանում կայացած նախագահական ընտրություններ, որոնց արդյունքում ԿԸՀ-ն հաղթող ճանաչեց ՀՀԿ թեկնածու Սերժ Սարգսյանին:

Դիտարկենք առավելագույն ձայներ ստացած թեկնածուների վարած ընտրարշավների պատկերը:

I. Վահան Հովհաննիսյան

Մեր կարծիքով, այս թեկնածուն պետք է փորձեր «խաղարկել» «ուժեղ» նորինացիոն կերպար եւ գրավել այս կերպարի էլեկտորալ բազան (Վ. Հովհաննիսյանը ունի այս կերպարին բնորոշ գծեր): Սակայն այս թեկնածուն, ինչպես նշել էինք «Ազգ» թերթում հրապարակված մեր նախորդ հոդվածներում, իր ընտրարշավի ընթացքում թույլ տվեց ռազմավարական սխալ. ոչ միայն չձեւավորեց իրեն համապատասխան կերպար, այլեւ կապակցեց իր անձի եւ ՀՅԴ-ի «նույնականացում»: Այս սխալն առավել ցայտուն ընդգծվեց ՀՅԴ-ի առաջադրած նախագահի թեկնածուների փրայմերիզի ժամանակ: Դաշնակցական լինելը կարող էր միայն ընդլայնել Վ. Հովհաննիսյանի կերպարը, բայց ոչ երբեք լինել նրա կերպարի միջուկը: Ինչպես եւ կանխատեսել էինք, ընտրարշավի այս ռազմավարությունը չփոխելու դեպքում սույն թեկնածուն նախագահական ընտրությունների ժամանակ կստանար ԱԺ ընտրությունների ժամանակ ՀՅԴ-ի ստացած ձայներից ավելի քիչ, առավել եւս, որ ԱԺ ընտրությունների ժամանակ ՀՅԴ-ի հիմնական կարգախոսը՝ «Կռիվ բարձրացնենք թալանչիների» (նաեւ ինչը ապահովեց ՀՅԴ-ին բազմաթիվ ձայներ), արդեն իրականացրեց Ս. Սարգսյանի կառավարությունը: Կարող ենք միայն փաստել, որ մեր կանխատեսումը (տես «Ազգ», 22.12.07 թ.) իրականացավ:

Հարկ ենք համարում նշել, որ Վ.Հովհաննիսյանը, ռազմավարական այս սխալից բացի, թույլ տվեց նաեւ մարտավարական սխալներ: Ահա դրանցից միայն մեկը: Ընտրարշավի ընթացքում թեկնածուն մարտավարագիր ստորագրեց մոտ 200.000 ընտրողի հետ: Սակայն, որպեսզի այս գործընթացը հաջողությամբ պսակվեր, անհրաժեշտ էր այդ ընտրողների նկատմամբ կիրառել ընտրարշավների ժամանակ օգտագործվող եւ «7 անգամ շփվելու» հոգեբանական օրենքը: Այսինքն՝ անհրաժեշտ էր 7 անգամ ուղղակի շփվել մարտավարագիր ստորագրած ընտրողների հետ, մասնավորապես. 1) թեկնածուի ստորագրությամբ շնորհակալական գրություններ ուղարկել բոլոր ստորագրողներին, 2) թեկնածուի խորհրդանիշերի որոշ փաթեթը (օրացույց, բուկլետներ եւ այլն) ուղարկել նրանց, 3) այդ ընտրողների նկատմամբ կիրառել հեռախոսային ագիտացիայի տեխնոլոգիան եւ այլն: Այս ամենը խիստ անհրաժեշտ էր անել, քանզի այս կամ այն թեկնածուի հնարավոր կողմնակիցը նրա հաստատուն կողմնակից է դառնում միայն այն դեպքում, երբ առնվազն 7 անգամ ուղղակիորեն շփվում է տվյալ թեկնածուի հետ: Իհարկե, եթե նույնիսկ Վ. Հովհաննիսյանը այս աշխատանքը մեծ կազմակերպեր, միեւնույն է, վերջինիս հաղթանակի հնարավորությունը բացառվում էր վերոնշյալ ռազմավարական սխալի պատճառով. ուղղակի թեկնածուն ընտրությունների ժամանակ էականորեն ավելի շատ ձայն կստանար: Թեկնածուի պարտությանը նպաստեց նաեւ «իշխանության մեջ ընդդիմություն» երեւալու (քաղաքական անորոշ կարգավիճակ) քաղաքականությունը: Նա զրկվեց՝ 1) տվյալ պահին սովորաբար մեծ գործող իշխանությունների օգտին քվեարկող էլեկտորալ խմբի աջակցությունից, քանզի փորձում էր ընդդիմադիր երեւալ, 2) Ս. Սարգսյանի հակաէլեկտորատի աջակցությունից, քանզի այս հակաէլեկտորատը նրան իշխանության ներկայացուցիչ եւ, բնականաբար, Ս. Սարգսյանի կողմնակից է համարում: Կարծում ենք, որ ՀՅԴ-ն հաջորդ անգամ ավելի մանրազննորեն կմոտենա ընտրարշավի կազմակերպման հարցին: Իհարկե, չպետք է անտեսել այն հանգամանքը, որ զանգվածային ընտրախախտումների պայմաններում ընտրական մաքուր տեխնոլոգիաները այնքան էլ արդյունավետ չեն գործում, սակայն ամբողջովին հրաժարվել այդ տեխնոլոգիաներից, նույնպես ճիշտ չէ:

II. Արթուր Բաղդասարյան

Այս թեկնածուն նախագահական ընտրությունների ժամանակ գրեթե եռապատկեց ԱԺ ընտրությունների ժամանակ ՕԵԿ-ի ստացած ձայները: Այս արդյունքը կարող էր ստացվել, եթե. ա) սույն թեկնածուին հաջողվեր ձեւավորել իրեն համապատասխանող նորինացիոն կերպար (կամ հանդես գար նոր կերպարով) եւ ներառել ՀՀ էլեկտորատի կառուցվածքում այդ կերպարին պատշաճող էլեկտորալ խմբին: Կարող ենք սակայն փաստել, որ այս թեկնածուն ոչ միայն չձեւավորեց իրեն համապատասխանող կերպար, այլեւ հանդես չեկավ նոր կերպարով եւ, բնականաբար, չէր կարող ստանալ էլեկտորալ մեծ խմբի աջակցություն, բ) ՕԵԿ-ը լիդերային կուսակցություն է: Ինչպես ԱԺ ընտրությունների, այնպես էլ նախագահական ընտրությունների ժամանակ, հիմնական անձը հենց Ա. Բաղդասարյանն էր, հետեւաբար չի կարելի ասել, թե ԱԺ ընտրությունների ժամանակ մոտ 96.000 ձայն ստացել է ՕԵԿ-ը, իսկ նախագահական ընտրությունների ժամանակ մոտ 275.000 ձայն՝ Ա. Բաղդասարյանը: Այսինքն՝ այս հանգամանքը (ձայների եռակի տարբերությունը) կուսակցություն (ցածր վարկանիշ)-լիդեր (բարձր վարկանիշ) հակադրության խնդիր չէ, գ) սույն թեկնածուի խորհրդանիշը լի էր նաեւ մարտավարական բազմաթիվ սխալներով (հոդվածը չծանրաբեռնելու նպատակով չենք ներկայացնում դրանք). այսպիսով, ձայների նման աճը չենք կարող հիմնավորել նաեւ ընտրարշավի «գերազանց» մարտավարությամբ, դ) ԱԺ ընտրություններից մինչեւ նախագահական ընտրություններ ընկած ժամանակահատվածում (8-9 ամիս) այս թեկնածուն ձեռք չբերեց վարչական հզոր ռեսուրս, որի օգնությամբ հնարավոր կլիներ եռապատկել ձայները, ե) ձայների նման կտրուկ ավելացում հնարավոր կլիներ, եթե սույն թեկնածուի կողմնակիցները զանգվածաբար ընտրակաշառք բաժանեին, սակայն երեւի շատերը տեսան, թե ով էր այդ գործն անում, զ) նշենք նաեւ, որ վերջին 8-9 ամսվա ընթացքում ԱԺ աշխատանքների ժամանակ սույն թեկնածուն աչքի չի ընկել օրենսդրական իր բուռն գործունեությամբ, որով կբացատրեինք ձայների այս կտրուկ աճը, է) Ա. Բաղդասարյանը ընտրարշավի ժամանակ չի եղել հեռուստաընկերությունների «ամենօրյա սիրելի հյուրը» եւ, բնականաբար, չէր կարող նաեւ սրանց «տեսալ օգնությամբ» եռակի ավելացնել իրեն տրվող ձայները, ը) Ա. Բաղդասարյանը որպես նաեւ Ս. Սարգսյանին մրցակից թեկնածու, չէր կարող տիրել Ս. Սարգսյանի հակաէլեկտորատին, քանզի այս հարցն ունի մի նրբություն. Ս. Սարգսյանի հակաէլեկտորատը, բնավ էլ ոչ ի դեմս Ա. Բաղդասարյանի, այլ հանձին Լ. Տեր-Պետրոսյանի տեսավ Ս. Սարգսյանի իրական մրցակցին, թ) ցանկանում ենք նաեւ ընդգծել, որ Ա. Բաղդասարյանը վերջին 8-9 ամսվա ընթացքում Հայաստանը, ասենք, չի փրկել երկրաշարժից, պատերազմից, ջրհեղեղից եւ այլ աղետներից:

Այսպիսով, սույն թեկնածուի ստացած ձայների նման՝ եռապատիկ աճը չի տեղավորվում ընտրարշավների անցկացման ժամանակ գործող տրամաբանական կանոնների սահմաններում: Կարող ենք միայն ենթադրել, որ սույն թեկնածուի ձայների միջոցով «լուծվեց 3 խնդիր». 1) քաղաքական մեկ գործիչ մոտ 2.7 անգամ ավելի շատ ձայն ստացավ, քան կոալիցիայի հետ համաձայնագիր կնքած եւ ընտրարշավի ժամանակ կոալիցիայի հիմնական առանցք ՀՀԿ-ին կասկածի ենթարկող մի որոշ կուսակցություն. թե ում էր պետք Ա. Բաղդասարյանի միջոցով «պատժել» ՀՅԴ-ին, թողնում ենք ընթերցողի հայեցողությանը (միգուցե պատահականություն է), 2) եթե իրական համարենք նախագահական ընտրությունների ժամանակ Ա. Բաղդասարյանի ստացած ձայները, ապա կարող ենք մտածել, որ ԱԺ ընտրությունների ժամանակ ՕԵԿ-ի (այսինքն՝ Ա. Բաղդասարյանի) ստացած ձայները «խիստ սահմանափակվել են», ինչը կասկածելի է դարձնում ոչ միայն ԱԺ-ի լեգիտիմությունը, այլեւ՝ ԱԺ-ի ՀՀԿ խմբակցության բացարձակ մեծամասնությունը: Եթե իրական համարենք ԱԺ ընտրությունների ժամանակ Ա. Բաղդասարյանի ստացած ձայները, ապա կարող ենք մտածել, որ նախագահական ընտրությունների ժամանակ այս թեկնածուի ձայները «խիստ ուռճացվել» են, ինչը, մեր կարծիքով, կարող է կասկածելի՝ ոչ լեգիտիմ դարձնել ընտրությունների որոշ արդյունքը, այդ թվում նաեւ ՀՀԿ թեկնածուի հաղթանակը: Երկու դեպքում էլ տուժում է ՀՀԿ-ն. թե ում էր պետք Ա. Բաղդասարյանի միջոցով «պատժել» ՀՀԿ-ին, թողնում ենք ընթերցողի հայեցողությանը (միգուցե դարձյալ պատահականություն է), 3) այս թեկնածուն իր ստացած ձայներով այդպես էլ չի զիջում Լ. Տեր-Պետրոսյանին, այսինքն՝ վերջինս չի կարող ներկայանալ որպես ընդդիմության միասնական թեկնածու. թե ում էր պետք Ա. Բաղդասարյանի միջոցով «պատժել» Լ. Տեր-Պետրոսյանին, թողնում ենք ընթերցողի հայեցողությանը (միգուցե սա նույնպես պատահականություն է):

III. Լեւոն Տեր-Պետրոսյան

Այս թեկնածուի ընտրարշավին մենք բազմիցս անդրադարձել ենք «Ազգ» թերթում հրապարակված մեր հոդվածներում (տես «Ազգ», 01.11.07 եւ 22.12.07 թ., 01.02.08 թ.): Չկրկնելու համար դրանցում ներկայացված տեսակետները, ուղղակի նշենք, որ սույն թեկնածուն միակն էր, ում հաջողվեց համեմատաբար գրագետ ընտրարշավ անցկացնել: Թեկնածուն ունեցավ նաեւ մարտավարական ոչ էական սխալներ:

IV. Սերժ Սարգսյան

Հաշվի առնելով այս թեկնածուի անձնային հատկանիշները եւ անցած կյանքի ուղին, նրա ընտրարշավի ռազմավարության հիմքում պետք է որ դրված լիներ անձնային կողմնորոշմամբ քվեարկող էլեկտորալ խումբը գրավելու քաղաքականությունը, մասնավորապես՝ իրեն համապատասխանող «ուժեղ» նորինացիոն կերպարի «խաղարկումը»: Սակայն ինչպես ցույց տվեց անցած ժամանակաշրջանը (1-ին նախագահի առաջին ելույթ՝ 21.09.07-քվեարկության օր՝ 19.02.08), այս թեկնածուն աշխատեցրեց «վարչական ռեսուրսն» եւ «զանգվածային ռեսուրսն» մոդելների ոչ լավագույն տարբերակները: Ի դեպ, ընտրարշավի ընթացքում երեւաց այս թեկնածուի որդեգրած հետեւյալ սկզբունքը. հանդես գալ միայնակ եւ փորձել ստանալ էլեկտորատի մեծ մասի վստահության քվեն, որը՝ այդ մեծ քվեն, նրան հնարավորություն կտար իրականացնելու քարոզարշավի ժամանակ տրվող խոստումները, մասնավորապես՝ հարկերը վճարելու են բոլորը, կոռուպցիայի դեմ ուժեղ պայքար է ընթանալու, վերջ է դրվելու չինովնիկների զոռբայությանը եւ այլն: Սակայն երեւի սխալված չենք լինի, եթե կարծենք, որ ստացված ձայների մի մասը արդյունք է ոչ թե էլեկտորատի աջակցության, այլ՝ նոմենկլատուրայի «խիստ ակտիվ աշխատանքի». նոր նոմենկլատուրա, որը ձեւավորվել է 1990-ական թթ. սկզբներին եւ ներկայումս ՀՀԿ-ի «քաղաքական կուսակցության» հագած, սակայն իրականում ապաքաղաքական չինովնիկների, գործարարների, պատգամավորների, ՏԻՄ ղեկավարների մի ամբողջություն է իր «պաշտոնեական-հարվածային» ուժով՝ թիկնազորով: Ի դեպ, նախկինում այս ուժի գործառույթը իրականացնում էր այսօր ժողովրդի հետ «միասնական» հանդես եկող երկրապահը: Կարող ենք ենթադրել, որ շնորհիվ այս նոմենկլատուրայի «աջակցության», չկայացավ ընտրությունների հավանական 2-րդ փուլը: Այսպիսով, կարող ենք ենթադրել, որ այս ընտրություններում հաղթեց ոչ թե Ս. Սարգսյանը, այլ կերպին՝ օրեցօր հզորացող եւ իր ուժը գիտակցող, ագրեսիվ ու անդեմ նոմենկլատուրան, որի ներկայացուցիչները, ըստ Ս. Սարգսյանի, ընտրություններից հետո «արդարացի հարկեր են մուծելու եւ սահմանափակելու են իրենց կոռուպցիոն ախորժակը»: Դժվար չէ կռահել, որ այս ընտրություններում եւս նոմենկլատուրան հասկացրեց ԿԸՀ-ի կողմից հաղթող ճանաչված թեկնածուին, թե ում է պարտական իր հաղթանակով եւ ում շահերն է առաջնահերթ պաշտպանելու ՀՀ նախագահ աշխատելու տարիներին: Ի դեպ, նոմենկլատուրան երբեք «բարեգործությամբ» չի զբաղվում: Որպես այս մասով ամփոփում, անկախ իրավիճակով, կարող ենք ենթադրել. 1) Սերժ Սարգսյանը դեռեւս «չհաղթեց», 2) Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը դեռեւս չպարտվեց, 3) դեռեւս շահում է ագրեսիվ եւ անդեմ նոմենկլատուրան:

V. Հետընտրական նարնջագույն գործընթացը

Ձգձգված նախագահական ընտրությունների ավարտին եւ ԿԸՀ-ի կողմից դրանց պաշտոնական արդյունքները հրապարակելուն, ականատես ենք դառնում, ըստ ԿԸՀ-ի, 2-րդ տեղը զբաղեցրած թեկնածուի նախաձեռնած մի գործընթացին, որը մեզ ակամա հիշեցնում է 2004-ի աշնանը Ուկրաինայում սկսված քաղաքական գործընթացը: Համեմատենք այս երկու գործընթացները. 1) 2004-ի աշնանը Ուկրաինայում ընթացող նախագահական ընտրարշավի ժամանակ ընդդիմության հիմնական թեկնածու Վ. Յուշչենկոն որդեգրեց նեգատիվ ընտրարշավ եւ պայքարի թիրախը դարձրեց Կուչմայի (այն ժամանակ՝ Ուկրաինայի նախագահ) ստեղծած կոռումպացված իշխանական համակարգը եւ, ըստ իրեն, այդ համակարգի կողմից պաշտպանվող թեկնածու՝ Վ. Յանուկովիչին: Լ. Տեր-Պետրոսյանը նույնպես որդեգրեց նեգատիվ ընտրարշավ ու իր պայքարի թիրախը դարձրեց կլեպտոկրատիան՝ «ավազակապետությանը» եւ Ս. Սարգսյանին, 2) Վ. Յուշչենկոն իր ընտրարշավի ժամանակ շատ արդյունավետ օգտագործեց Ուկրաինայում ժամանակին մեծ աղմուկ հանած լրագրող Գ. Գոնգաձեի սպանության փաստը (լրագրողի սպանության մեջ մեղադրվում էր Կուչմայի շրջապատը): Հայաստանում Գոնգաձեի սպանության գործին փոխարինեց հոկտեմբերի 27-ը, 3) Կիեւում, որի բնակչության զգալի մասը կողմ էր Յուշչենկոյին, չընդունեց Յանուկովիչի «հաղթանակը» եւ դուրս գալով Մայդանը վրանավորեց: Այսօր վրանավորված է Ազատության հրապարակը, 4) Յուշչենկոյին հաջողվեց իր կողմը գրավել ուժային կառույցներից մեկի՝ Ուկրաինայի անվտանգության ծառայության ղեկավարությանը, ինչն անհնարին դարձրեց Ուկրաինայի ԿԸՀ-ի կողմից նախագահ հռչակված Յանուկովիչին բանակի ուժը ուղղել Մայդանում ընթացող հանրահավաքի մասնակիցների դեմ: Հայաստանում Լ. Տեր-Պետրոսյանին հաջողվեց իր կողմը գրավել ԵԿՄ-ի ղեկավարությանը: Իհարկե, դժվար է կանխագուշակել, թե կհաջողվի՞ արդյոք ԵԿՄ-ի ղեկավարությանը կանխել Ազատության հրապարակում հավաքվածների նկատմամբ ուժի հնարավոր կիրառումը, 5) Յուշչենկոն ակտիվորեն օգտագործեց իր ստեղծած «Պորա» շարժումը, իսկ թե որքանով արդյունավետ կգործի Հայաստանում Լ. Տեր-Պետրոսյանի կողմից ստեղծվող «Հիմա» շարժումը, դժվար է ասել, 6) Յուշչենկոն կարողացավ իր կողմնակիցներին գրեթե 2 ամիս պահել Մայդանում. դժվար է կանխագուշակել, թե որքան ժամանակ Լ. Տեր-Պետրոսյանը կպահի իր կողմնակիցներին: Այսպիսով, կարող ենք ենթադրել, որ Հայաստանում ընթացող հետընտրական քաղաքական գործընթացը իր շատ կողմերով եւ «դեմքերով» խիստ նմանվում է Ուկրաինայում տեղի ունեցած հետընտրական գործընթացին (միգուցե դարձյալ պատահականություն է):

Առայժմ այսքանը:

ԱՐՄԱՆ ԲԱՂՈՅԱՆ
26 փետրվար, 2008 թ.

ԱՄԵՐԻԿԱՀԱՅ ՄԱՄՈՒԼ

Պանթուրքիզմի վերազարթոնքը հետխորհրդային երկրներում

«Արմինյըն միռոր սփեքթեյթր» շաբաթաթերթից ստորեւ թարգմանաբար ներկայացվող Ջոն Դալիի այս հոդվածը առաջին անգամ հրատարակվել է «Եվրասիա դեյլի մոնիթոր»-ում, հունվարի 11-ին:

Մինչ ժամանակի ընթացքում խորհրդային Միության գոյությունը վաղեմի պատմություն է դառնում, Կովկասի եւ Կենտրոնական Ասիայի հետխորհրդային թյուրքական երկրները ձգտում են վերագտնել իրենց լեզվական եւ մշակութային ընդհանրական սերտ կապերը թուրքական ոլորտի հետ: Դրան նպաստում են որոշ ակտիվիստների ջանքերը՝ զարկ տալու այդ երկրների հետ տնտեսական, քաղաքական եւ մշակութային հարաբերություններին:

Այդ երկրների (Ադրբեջան, Ղազախստան, Ուզբեկստան, Ղրղզստան, Թուրքմենստան) թվում պանթուրքիզմի գաղափարն առավել սուր է արտահայտված Ադրբեջանում: Այդ հարցում այնտեղ ամենաակտիվ գործիչը Նիզամի Ջաֆարովն է, Բաքվի «Աթաթուրքի կենտրոնի» տնօրենը, որ միաժամանակ Ադրբեջանի գիտությունների ակադեմիայի թղթակից անդամ է եւ Ադրբեջանի Հանրապետության խորհրդարանում մշակույթի մշտական հանձնախմբի նախագահը:

Ջաֆարովի նորագույն մտահղացումը Ադրբեջանում թուրքերենով նոր հեռուստաալիք հիմնադրելն է: «Դա արդեն գրեթե իրականություն դարձել է համարել: Ոչ ոք դեմ չէ նախաձեռնությանը: Ծրագրերն էլ հաստատված են: Մնում է միայն լուծել ֆինանսավորման խնդիրը», ասել է նա վերջերս տված հարցազրույցի ժամանակ՝ ավելացնելով, որ տարվա ընթացքում հավանաբար կլուծվի նաեւ այդ հարցը, երբ թյուրքական երկրներից կամ միջազգային ընկերություններից որեւէ մեկը ստանձնի գումար ներդնելու պարտավորությունը:

Լինելով նաեւ թուրք-ադրբեջանական խորհրդարանական բարեկամության խմբակցության նախագահ, Ջաֆարովն արդեն որոշ ժամանակ հետամուտ է լինում Թուրքիայի հետ հարաբերությունների առավել սերտացմանը: Նա 2006-ին առաջ է քաշել ստեղծելու «թյուրքական երկրների խորհրդարանական մի ասամբլեա», որին սկզբունքային հավանություն են տվել բոլոր շահագրգիռ երկրները: Նրանց մնում է սահմանել որոշ կառուցվածքային եւ ձեւաչափային սկզբունքներ:

«Նման ասամբլեայի ստեղծումը ժամանակի պահանջն է աշխարհում հավասարակշռությունը պահպանելու համար եւ միջազգային օրենքի սահմաններում թույլատրելի է», ասել է նա: Նրա ծրագրին աջակցում են թուրքական կողմից ոչ կառավարական կազմակերպություններ, ինչպիսիք են «թյուրքալեզու երկրների եւ համայնքների բարեկամության, եղբայրության եւ համագործակցության հաստատությունը» եւ «թյուրքալեզու երկրների եղբայրության եւ համագործակցության կոնգրեսը»: Վերջինիս առաջին համագումարը տեղի է ունեցել 1993-ի մարտին Անթալիայում, որից հետո հաջորդական 9 նիստերը բոլորն էլ գումարվել են Թուրքիայում՝ ամեն անգամ ավելի մեծ թվով պատգամավորների մասնակցությամբ: Այս մասին գրված է Բուլա Էրսանլի Բեհարի «թուրքականությունը Թուրքիայում եւ Ադրբեջանում 1990-ական թվերին» գրում՝ հրատարակված 1996-ին Եվրասիական ուսումնասիրությունների կենտրոնի կողմից:

Ավելի քան 900 պատվիրակներ են ներկա գտնվել 8-րդ համագումարին 2000-ին, որոնցից 500-ը եղել են Անատոլիայից: Այդ համագումարին ներկա են եղել նաեւ այդ ժամանակվա Թուրքիայի նախագահ Դեմիրելը, փոխվարչապետ Դեւլեթ Բահչելին, յոթ նախարարներ եւ առաջին անգամ նաեւ թուրքերի ներկայացուցիչներ Չինից եւ Մոնղոլիայից:

Անցյալ տարվա Բաքվում կայացած 11-րդ համագումարին ներկա է եղել վարչապետ Էրդողանը, Հյուսիսային Կիպրոսի Թուրքական Հանրապետության նախագահ Մեհմեդ Ալի Թալաթը: Էրդողանն իր խոսքում մասնավորապես նշել է. «Ժամանակն է ծավալելու ծրագրված եւ համակարգված գործունեություն թյուրքական հանրապետությունների միջեւ»: Նա առաջարկել է հիմնել թուրքալեզու երկրների ղեկավարների մշտական գործող խորհրդակցություն, որը «կհետեւի մեր կատարած աշխատանքներին եւ կպատրաստի մեր հետագա անելիքները»:

Ջաֆարովն իր հերթին նշել է. «Առաջիկա տասնամյակում, լեզվի միասնության (մեկ թուրքական լեզու հաստատելու բոլոր թյուրքալեզու ժողովուրդների համար) հարցը իր վերջնական լուծումը ստացած կլինի»:

Բայց այս նոր հասկացությունը արդեն իսկ ծնունդ է տվել քաղաքական տարաձայնությունների, որոնցում առաջնորդի դերի հարցը անհանգստացնում է. Թուրքիան, թե՞ Ադրբեջանը պետք է ստանձնի ղեկավարի դերը:

Ըստ «Արտասահմանում ապրող ադրբեջանցիների հետ աշխատելու պետական կոմիտեի» նախագահ Նազիմ Իբրահիմովի, «Իլհամ Ալիեւի նախաձեռնությամբ գումարված անցյալ տարվա կոնգրեսը նոր էջ բացեց թյուրքալեզու աշխարհում: Բոլորն այժմ խոսում են Ադրբեջանի նախագահի մասին որպես այդ աշխարհի նոր առաջնորդի»:

Մնում է սպասել եւ տեսնել, թե նավթով հարուստ Բաքուն նաեւ կգրավի՞ առաջնորդի դերը թյուրքալեզու երկրների այդ նոր միասնությունում: Կհամաձայնե՞ն մյուս պետությունները հրաժարվել իրենց ազգային ինքնուրույնությունից եւ ղեկավարությունը հանձնել Ադրբեջանին: Եվ հապա Թուրքիան, որը կարծում է, թե միջազգային այդ մարմնի ստեղծման նախաձեռնությունը իրենն է, կզիջի՞ արդյոք իր դիրքերը:

Թարգմ. Հ. Օ.

ԹԵԺ ԿԵՏ

Ամերիկյան ռազմանավերը շարժվում են դեպի Լիբանան

Ամերիկյան ծովուժին հրամայված է դիրքեր գրավել Լիբանանի ափերի մոտակայքում, որտեղից դրանով իսկ աջակցություն հայտնվի այդ երկրի կառավարությանը: Արդեն իսկ դեպի Արեւելյան Միջերկրածով է շարժվում «Քոուլ» էսկադրային ականակիրը: Դրա ներկայությունը Սիրիային եւ Իրանին պետք է նախազգուշացնի, որ չօգնեն լիբանանյան ընդդիմությանը:

«Մենք շատ մտահոգ ենք Լիբանանի իրավիճակից: Դա շատ երկար է շարունակվում», հայտարարել է Պենտագոնի անանուն բարձրաստիճան ներկայացուցիչը Ռոյթեր գործակալության թղթակցին: Նա ավելացրել է, որ «Քոուլը» երեքշաբթի օրը դուրս է եկել Մալթայից եւ շարժվում է դեպի Բեյրութ:

Ամերիկացիները, սակայն, հավաստիացնում են, թե ռազմանավը ափից չի երեւալու:

Հետագայում «Քոուլին» փոխարինելու է «Նասաու» դեսանտային նավը, որը ներկայումս շարժվում է դեպի Միջերկրական ծով: «Քոուլը» հայտնի է նրանով, որ 2000-ին Եմենի ափերի մոտ ահաբեկիչների թիրախ դարձավ: Այն ժամանակ մահապարտ ահաբեկչի իրականացրած պայթյունից զոհվեցին 17 նավաստիներ:

Արդեն 3 ամսից ավելի Լիբանանի խորհրդարանը չի կարողանում երկրի նախագահ ընտրել: Այս շաբաթ ընտրությունները հետաձգվեցին արդեն 15-րդ անգամ: Ձգձգվող քաղաքական ճգնաժամը մեծացնում է երկրում կրոնական հողի վրա բախումների վերսկսման վտանգը:

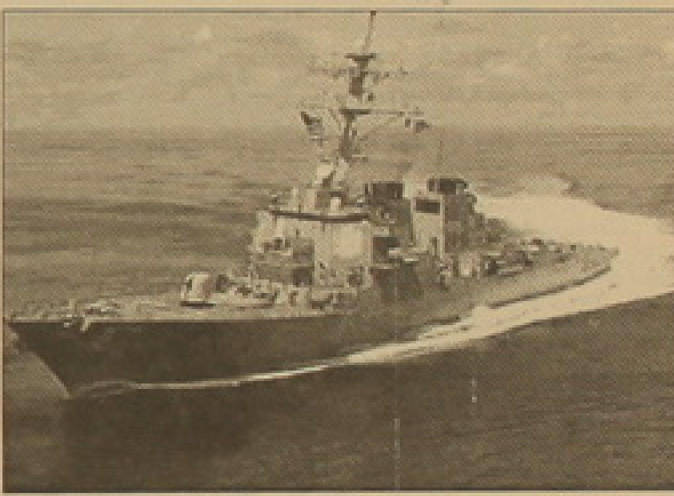

Ֆիլիպիններում հեղեղումներից տասնյակ զոհեր եւ 900 հազար անօթեւան

Ֆիլիպիններում արդեն 2 շաբաթ չդադարող հորդառատ անձրեւների եւ սողանքների հետեւանքով զոհվել է առնվազն 45 մարդ, մոտ 900 հազար անձինք հեղեղված եւ ավերված շրջաններից տարվել են անօթեւանների վրանաճամբարներ: Անհետ կորել են տասնյակ մարդիկ: Այդ մասին ասվում է Քաղաքացիական պաշտպանության ազգային շտաբի զեկուցագրում:

Առավել աղետալի վիճակ է ստեղծվել Բիկոլ թերակղզու Ալբայի նահանգում: Ֆիլիպինների Կարմիր խաչի տվյալներով, այնտեղ հայտնվել է 82 բնակավայր, իսկ գաղթականների թիվը 40 հազարից ավելի է:

Նրանց մեծ մասը Մայոն հրաբխի ստորոտին գտնվող գյուղերի բնակիչներ են: Այնտեղ անձրեւաջրերը լեռան լանջերին հեղեղներ եւ սողանքներ են առաջացրել: Տարերքը վիթխարի վնաս է պատճառել մեկ միլիոնանոց նահանգի գյուղատնտեսական հանդակներին եւ սոցիալական ենթակառույցին: Ֆիլիպինյան օդուժի ռազմափոխադրական ինքնաթիռները տուժածներին պարեն եւ մարդասիրական այլ օգնություն են հասցնում: Ամեն տարի Ֆիլիպինների 7000 կղզիներում մոլեգնում են 22-27 թայֆուն, գերթայֆուն եւ արեւադարձային փոթորիկ:

Պեկինում բացվեց աշխարհի խոշորագույն օդանավակայանը

Պեկինում երեկ բացվեց աշխարհի խոշորագույն օդանավակայանը, որը կարող է ընդունել 2008-ի օլիմպիադայի հյուրերի հսկայական հոսքը: Ֆրանսպրեսը հաղորդում է, որ նոր օդանավակայանի տերմինալները տարածվում են 3,25 կմ հեռավորության վրա, իսկ մակերեսը 98 հեկտար է: Օդանավակայանի տարածքում հնարավոր է տեղավորել 170 ֆուտբոլի դաշտ: Օդանավակայանի կառուցման համար տարածք ազատելու նպատակով 9 գյուղերից մոտ 10 հազար մարդ է տեղահանվել:

Աշխարհի խոշորագույն օդանավակայանը ձեւավորել է բրիտանացի հայտնի ճարտարապետ Նորման Ֆոսթերը: Նա կառույցը նախագծել է երկարատուշ վիթխարի վիշապի տեսքով, տանիքը պատված է թափանցիկ «թեփուկներով»:

Օդանավակայանը կառուցվել է 4 տարուց էլ պակաս ժամանակամիջոցում: Աշխատել են 50 հազար բանվորներ, որոնցից 3-ը զոհվել են շինարարության ընթացքում:

Նոր օդանավակայանի հետ արդեն համագործակցություն են սկսել 5 ավիաընկերություններ, այդ թվում՝ British Airways-ը եւ Quantas Airways-ը: Երբ օդանավակայանն ամբողջովին գործարկվի, ամեն օր այն կկարողանա սպասարկել մոտավորապես 208 հազար ուղեւորների:

Բուշը չի ուզում խոսել Ռաուլ Կաստրոյի հետ

Երեկ անցկացված մամլո ասուլիսում նախագահ Ջորջ Բուշը Կուբայի նոր ղեկավար Ռաուլ Կաստրոյին անվանել է «բռնակալ», հայտարարելով, թե մտադիր չէ բանակցել նրա հետ: Բուշը կարծիք է հայտնել, թե նման բանակցությունը կնշանակեր աջակցություն քաղաքական հալածանքներին:

«Դա կհիասթափեցներ նրանց, ովքեր հավատում են, որ Ամերիկան կշարունակի պայքարել հանուն քաղաքական կալանավորների ազատության», հայտարարել է Բուշը, որի խոսքերը մեջբերում է Ֆրանսպրես գործակալությունը:

Ավելի վաղ Բուշն ասել էր, որ Կուբայում իշխանության ինքնակամ փոխանցումը պետք է առաջին քայլը դառնա այնտեղ ժողովրդավարական վարչակարգի հաստատման ճանապարհին:

Գրեթե կես դար Կուբայի անփոփոխ ղեկավարը եղած Ֆիդել Կաստրոն փետրվարի 19-ին վայր դրեց իր լիազորությունները եւ հայտարարեց, որ այլեւս չի զբաղեցնելու պետական պաշտոններ: Նրա ծանր հիվանդության պատճառով 2006-ի ամառից պետությունը փաստորեն ղեկավարող եղբայրը՝ Ռաուլ Կաստրոն փետրվարի 24-ին ընտրվեց հանրապետության Պետխորհրդի նախագահ:

Բրազիլիայում ընտրությունների ժամանակ կօգտագործվեն կենսաչափական տվյալներ

Բրազիլիայում ընտրողների տվյալների կենսաչափական բազայի ստեղծման ծավալուն ծրագիր է իրականացվում: Նոր քվեատուփերը, որոնք հանդերձավորված են մատնահետքերի ստուգման սարքով, արդեն ցուցադրվել են Ռիո դե Ժանեյրոյում:

Երկրի Բարձրագույն ընտրական տրիբունալի հաղորդման համաձայն, առաջիկա երկուշաբթի օրվանից դաշնային ոստիկանությունը սկսելու է տվյալների բազայի ստեղծումը: Առաջինը կգրանցվեն երկրի տարբեր կողմերում գտնվող Մատու Գրոսու դու Սուլի, Ռորայմայի եւ Սանտա Կատարինայի նահանգների մոտ 50 հազար բնակիչների տվյալները:

Յուրաքանչյուր ընտրող կթողնի իր մատնահետքերը եւ լուսանկարը: Տեղեկատվական բազայի ստեղծումը կտեւի մոտ 10 տարի եւ դաշնային բյուջեից կպահանջի 200 մլն ռեալ (117 մլն դոլար): Այդ ժամանակամիջոցում կգրանցվեն բոլոր 128 մլն ընտրողների տվյալները:

Կենսաչափական տեխնոլոգիաներով անցկացվող քվեարկությունը կոչված է նվազագույնի հասցնելու ընտրակեղծիքների դեպքերը: Բրազիլիայում 1996-ից քվեարկությունն անցկացվում է էլեկտրոնային քվեատուփերով: Դա թույլ է տալիս մի քանի ժամում մշակել քվեների մոտ 90 տոկոսը:

Բրազիլիայում ընտրություններին մասնակցելը պարտադիր է: ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ը հաղորդում է, որ այնտեղ ընտրություններին ավանդաբար մասնակցում է ձայնի իրավունք ունեցողների մոտ 80 տոկոսը:

Մշակույթ

Ոգեկոչում «Վերնատանը»

Հայաստանի Ազգային գրադարանի «Վերնատուն» սրահը երեկ բազմամարդ էր. ցուցափեղկերը՝ գրքերով, լուսանկարներով ու ասույթներով, օդը՝ հայրենասիրությամբ լցված: Միջոցառման վերնագիրը խոսում էր. «Արցախյան շարժում- 20»: Ելույթները տարբեր ուղղվածության էին. ցուցահանդեսը բացեց գրադարանի հանրության հետ կապերի ու միջոցառումների բաժնի վարիչ Անահիտ Մանուչարյանը, այնուհետև արցախյան շարժման ու ազատամարտին լրագրողների մասնակցության ու դերի մասին զեկուցմամբ հանդես եկավ գրադարանի «Հոգևոր հայրենիք» ամսաթերթի խմբագիր Արմինե Ղազարյանը, ով հատկապես կանգ առավ գործընկերների ստեղծած փաստավավերագրական արխիվի պահպանության խնդիրներին, քանզի վավերագրերի հավաստմամբ, ներկայումս չկա մի հաստատություն, որը զբաղվում է դրանց պահպանության խնդիրներով: «Անցնում է ժամանակը՝ իր հետևից թողնելով տարիների փոշին, աղոտանում, մոռացվում են դեմքերն ու դեպքերի մանրամասները: Սակայն պատմությունը նաև մանրամասներն են, և մեր պատմության այդ հատվածի հանդեպ, որ հերոսական պայքարի ու անօրինակ սխրանքի մի փառավոր էջ է, պիտի ավելի հոգատար և ուշադիր լինենք: Եվ պիտի դողանք պատերազմին վերաբերող ամեն մի՝ անգամ փոքր վավերագրության համար», այս մտահոգությամբ խոսքն ավարտեց Ա. Ղազարյանը:

Այնուհետև ելույթ ունեցան գրողներ, Արցախյան պատերազմի մասնակից լրագրողներ Աշոտ Պետրոսյանը, Բակուր Կարապետյանը: Գուսան Գագիկ Հայկազունին, որը հեղինակն է «Գեսաբեն» և այլ հայրենասիրական երգերի, ցուցասրահում հավաքված հանդիսականների ձայնակցությամբ երգեց հայտնի «Հայեր միացե՛ք»-ը: Ոգեշունչ կատարմանը հաջորդեց Ազգային գրադարանի տնօրեն Դավիթ Սարգսյանի ջերմ ելույթը. «Ղարաբաղյան շարժման՝ երախտավորները միայն ազատամարտի մասնակիցները չեն, եկեք արժանին հատուցենք այն մարդկանց, ովքեր իրենց կյանքի գնով կարողացան նախապատրաստել այն ժողովրդական պոռթկումը, որի ականատեսը 1988 թվականին դարձանք մենք», մասնավորապես նշեց Դ. Սարգսյանը: Արցախյան շարժման ու ազատամարտի ժամանակ զոհված, անհետ կորած ազատամարտիկների մասին խոսեց նաև գրող Սամսոն Գրիգորյանը՝ բոլորին հիշեցնելով, որ Արցախը Հայաստան է, Հայաստանը՝ Արցախ:

ԱՐՄԵՆՈՒՀԻ ՂԱԶԱՐՅԱՆ

Լույս ի լույս

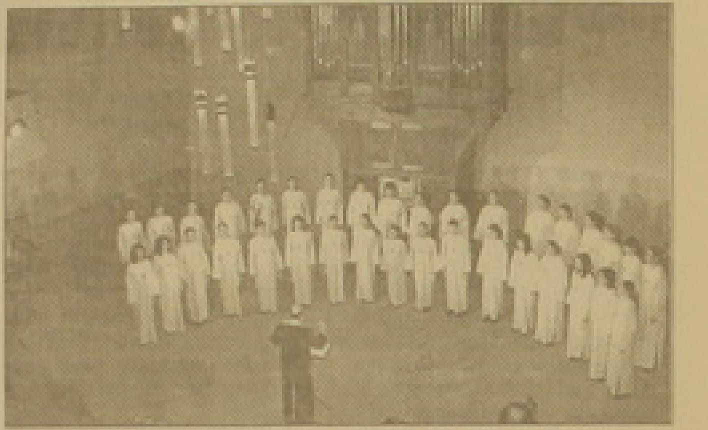

Տիգրան Հեքեքյանի գլխավորությամբ «Փոքրիկ երգիչներ» երգչախմբի կազմակերպած համերգը, որ տեղի ունեցավ Կամերային երաժշտության տանը, հոգու անդորրության ու հանգստության ձգտում էր: Այսօրվա ներքաղաքական լարված մթնոլորտում պրկված նյարդերը հանգստացնելու թերևս լավագույն դեղատոմսը հոգևոր երաժշտությունն է: Փոքրիկ երգիչները բեմ բարձրացան յուրահատուկ հանդերձանքով ու վառած մոմերով՝ փորձելով հանդիսականներին (ի դեպ, դահլիճը լեփ-լեցուն էր) ավելի մոտեցնել հոգևոր մշակույթին: Համերգային ծրագրի ժամանակ դահլիճում խաղաղություն էր: Յուրաքանչյուրը զգում էր իր հոգու, իր եսի հետ ու մոռանում առօրյա դժվարությունները: Դահլիճում ստեղծված աուրան հանդիսատեսին ուղեկցում էր եկեղեցական խորան, որտեղ զգացվում էր մոմի ու բուրվառի բույրը: Իսկ փոքրիկ երգիչների անմեղ ձայնի մեջ լսվում էր եկեղեցականների աղոթքների մրմունջն ու աղաչանքը: «Փոքրիկ երգիչները» համերգային ծրագիրը՝ բացեցին Կոմիտասի «Հայր մեր»-ով, որ տարածում էր խղճի հանգստություն ու մաքրություն: Եվ ավարտեցին «Լույս ի լույս» շարականով՝ կոչ, որ աղոթքը, բարությունը, գեղեցկությունը ու վսեմությունը դառնան կյանքի նոր չափանիշներ:

Բացի «Փոքրիկ երգիչներից» ելույթ ունեցան մանկապատանեկան երգչախմբի նախկին անդամները, իսկ յուրաքանչյուր երաժշտական կատարումից հետո վարպետի կինը՝ Աննա Հեքեքյանը կարդում էր հատվածներ մեր դասականներից:

Համերգից հետո «Ազգի» հետ առանձնազրույցում Տիգրան Հեքեքյանն ասաց. «Համերգը նորություն չէր, այլ հոգու պարտք: Հայրիկս՝ Արսեն Հեքեքյանը մահացել է և ըստ եկեղեցական ծիսակարգության, 40-րդ օրը հարազատները գնում են եկեղեցի, մոմ վառում, աղոթում հոգու հանգստության համար: Համերգն աղոթք էր առ Աստված: Հորս շատերն են սիրել: Երգչախմբի երեխաները, իմ ընկերները նրա հետ շատ մտերիմ էին: Հայրս հետաքրքրական պատմություններ էր պատմում, կյանք սովորեցնում: Ասույթներ, արտահայտություններ էր ասում, որ մեզ համար դարձել էին օրենքներ: Հայրս չէր սիրում, երբ շատ էին կենտրոնանում իր անձի վրա: Լինելով վառ արտահայտված կերպար, չէր սիրում, երբ իրեն չափից շատ ուշադրություն էին դարձնում: Ճանաչելով նրան, չէինք ուզում ձևական բաներ անել: Համերգի ու ասմունքի մեջ կեղծ պաթոս, ունկնդիրներին հաճոյանալու ցանկություն չկար: Համերգը շատ համահունչ է հայրիկիս ապրելակերպին, որ երբեք նյութականով չէր ապրել: Պարզապես մեր հոգու աղոթքն էինք ուղղում առ Աստված, իսկ ավելի գեղեցիկ բան չկա, քան երգով աղոթքը: Համերգը վերջացրինք փառաբանությամբ դեպի մարդը, որ հետք թողեց մեր հոգիներում և իր տեղը գտավ մեր կյանքում»:

Համերգն ավարտվեց գեղեցիկ ու խորհրդավոր: Երգիչները երգելով, վառվող մոմերով հեռացան դահլիճից: Գուցե այդ լույսն ու գաղափարը նրանք փոխանցեն հաջորդ սերունդներին:

Հրաշալի կլիներ, եթե սովորեին միմյանց լույս փոխանցել:

ՀԱՍՄԻԿ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Վան Գոգի մոռացված 30 միլիոնանոց գլուխգործոցը

Եվրոպական գեղարվեստի տոնավաճառում կտավը կհայտնվի մարտի 7-ին

Ֆրանսիայի Օվեր-սյուր-Ուազ բնակավայրում Վինսենթ Վան Գոգը իր մահից ընդամենը մեկ ամիս առաջ կերտեց մի փոքրիկ գլուխգործոց, մի պայծառ դիմանկար, որը վերջին ինը տասնամյակներին ընտանեկան մասնավոր հավաքածուի մեջ էր և փաստորեն մոռացված վիճակում: Այդ կտավը Մաաստրիխտ քաղաքում մարտի 7-ին հանրությանը կներկայացվի Եվրոպական գեղարվեստի 21-րդ տոնավաճառի բացման առիթով:

Թարմ, վառվռուն ու զարմանալի այդ փոքրիկ կտավը Օվեր-սյուր-Ուազի «Ռավու» պանդոկում Վան Գոգի դագաղի հենց կողքին էր կախված նրա ողբերգական մահից երկու օր հետո: «Ֆիգարո» թերթը հիշեցնում է, որ հոգեկան տվայտանքների մեջ հայտնված մեծ նկարիչը 1890-ի հուլիսի 29-ին իր կրծքին գնդակ արձակելով անձնասպան էր եղել: Օվեր-սյուր-Ուազում Վան Գոգը ստեղծել էր մի շարք հայտնի գործեր, որոնցից մեկն այդ գյուղի եկեղեցու պատկերն է:

Ամբողջ գյուղը սգում էր Վան Գոգի մահը: Ինչ վերաբերում է նրա դագաղի մոտ կախված փոքր նկարին, այն ստեղծվել էր ընդամենը մեկ ամիս առաջ՝ 1890-ի հունիսին (դրա վկայությունը հետին պլանում երևացող ծաղկած մարգագետինն է): 37-ամյա Վինսենթը՝ ծաղկային տառատեսակի և աստվածային արևի նկարիչը, սեփական կյանքի բովանդակը խտացրել էր 50x51 սմ չափերի այդ փոքրիկ կտավի վրա, որը կարելի է համարել կանխազգացում պարունակող կտավ: «Նարնջով երեխա» անվանակոչված նկարում երեխայի կապույտ շրջազգեստի պատկերը ստեղծված է աշխույժ վրձնահարվածներով և երկնքի բացված պաստառի ու խտացված երջանկության տպավորություն է թողնում:

Զարմանալին այն է, որ այս գլուխգործոցը ծանոթ է թանգարաններին (ցուցադրվել է Ռեստոյից մինչև Մադրիդ), բայց պաշտոնապես անհայտ է արվեստի շուկայում, քանզի 90 տարի պահվել է Շվեյցարիայի հավաքածուներից մեկում: «Նարնջով երեխան» մարտի 7-ին, անկասկած, Մաաստրիխտի տոնավաճառի զարդն է լինելու:

Հոլանդացիները կարողացել են գաղտնի պահել Վան Գոգի այդ գլուխգործոցի վերադարձի փաստը: Դեռ երկու շաբաթ առաջ նրանք երդվում էին, թե իրենց «ոչինչ հայտնի չէ» կտավի վերադարձի մասին: Բայց Եվրոպական գեղարվեստի տասնօրյա տոնավաճառի բացմանը մի քանի օր է մնացել, տոնավաճառն անչափ մրցակցային է, հաջող գործարքներն անհրաժեշտ են, և հոլանդացիների լեզուն ի վերջո բացվեց:

Նկարը երկարատև մոռացությունից հանած ֆիրման Լոնդոնի Ջերմին Սթրիթ փողոցում գտնվող «Դիկինսոն» հայտնի պատկերասրահն է, որը Վան Գոգի աշխատանքը դուրս բերեց Վինտերթուրի «Արթուր և Հեդի Հանլոզեր» հավաքածուից (Վիլլա Ֆլորա հաստատություն):

«Մենք հպարտ ենք Մաաստրիխտին առաջարկելու Վան Գոգի այս ընտիր գործը, որը փոքր կտավ է, բայց լուսառատ է, հիանալի պահպանված, իննսուն տարի մնացել է միևնույն մասնավոր հավաքածուի մեջ: Սա իսկական սխրանք է», փետրվարի 28-ին Լոնդոնում հայտարարեց «Դիկինսոն» պատկերասրահի ներկայացուցիչ Ջեյմս Ռաունդելը:

«Նարնջով երեխա» կտավում պատկերված շիկահեր անձնավորությունը նման է աղջնակի, բայց հավանաբար Օվեր-սյուր-Ուազի հասարակ ատաղձագործներից մեկի որդին է: Իսկ նրա ձեռքինն ավելի շուտ նարնջագույն գնդակ է, քան նարինջ: Այս պայծառ գլուխգործոցը գնահատվում է ավելի քան 30 մլն դոլար: Ենթադրվում է, որ այս գործը Մաաստրիխտի տոնավաճառի ամենաթանկ նկարն է լինելու:

Վերադառնանք 1890-ի ամռանը, որը պետք է «բախտորոշ» լիներ Վան Գոգի կյանքում: 1888-ի դեկտեմբերի 24-ի խելահեղության պահին իր ականջը կտրած նկարիչը մենությունից, 1889-ի մայիսից մինչև 1890-ի մայիսը Ֆրանսիայի հարավում՝ Սեն Ռեմի դը Պրովանսի բորբ արևի տակ և գժանոցում անցկացնելուց հետո մեկնեց Փարիզի շրջան՝ իր սիրելի եղբայր Թեոյի մոտ: Հայտնի իմպրեսիոնիստ Պիսարոն Վան Գոգին խորհուրդ էր տվել դիմելու նմանաբուժությամբ զբաղվող դոկտոր Գաշեին, որն արվեստասերների համբավ ուներ և արդեն բուժել էր մի շարք նկարիչների:

Օվեր-սյուր-Ուազի քաղաքապետարանի հրապարակում գտնվող Արթյուր-Գյուստավ Ռավուի պանդոկում (որն այսօր ռեստորան է) Վան Գոգն օրական 3,5 ֆրանկ կեցության վարձ վճարելով՝ աշխատում էր ձեղնահարկի տակ: Օվերում իր կյանքի վերջին 70 օրերին նա մոտ 80 նկար ստեղծեց: Այդ օրերին կերտված գլուխգործոցներից են «Օվերի եկեղեցին» և «Դոկտոր Գաշեի դիմանկարը»: Վերջինս 1990-ի մայիսի 15-ին «Քրիստիի» աճուրդում վաճառվեց 82,5 մլն դոլար ռեկորդային գնով:

«Կարծում էի, թե կտեսնեմ հիվանդ մարդու, բայց նա ամրակազմ էր ու թիկնեղ, առողջ ու ժպտադեմ, վճռական տեսք ուներ», հետագայում պատմում էր Յոն՝ Թեո Վան Գոգի կինը: Իր վերջին կացարանը հասնելուց առաջ Վինսենթը Փարիզում երջանկության պահեր էր ապրել, տեսնելով իր զարմիկին և սանիկին՝ Վինսենթ անվանակոչված մանկիկին:

Արվեստի պատմաբանները որդիական սիրո այդ զմայլանքի ու հանդարտության մեջ են տեսնում Օվեր-սյուր-Ուազում կերտված մանկական դիմանկարների ներշնչանքի աղբյուրը: Դրանցից մեկն էլ «Նարնջով երեխան» է: Ո՞վ կարող էր այն ժամանակ կանխագուշակել ապագան: «Ես օգտվում եմ յուրաքանչյուր օրվանից, եղանակը լավ է: Ես էլ լավ եմ: Ժամը 9-ին պառկում եմ քնելու, բայց ամենից հաճախ վեր եմ կենում 5-ին... Եվ հուսով եմ, երկար կտևի այն զգացումը, որ հիմա ավելի շատ եմ տիրապետում վրձնիս, քան Առլ գնալուցս առաջ», Թեոյին գրում է Վինսենթը իր ամենավերջին նամակներից մեկում:

Հունիսի 5-ին քրոջը՝ Վիլհելմինային Վինսենթի գրած նամակը համարում են «Օվերի մանիֆեստ»: «Իմ գործում ինձ ամենից շատ ոգևորում է դիմանկարը, ժամանակակից դիմանկարը: Ես այն տեսնում եմ գունավոր... Կուզենայի նկարել դիմանկարներ, որոնք [illegible] մեկ դար հետո կհայտնվեին որպես ուրվականներ», գրում էր Վինսենթը:

«Նարնջով երեխան» երկար ժամանակ համարվում էր աղջնակի դիմանկար, բայց պանդոկապանի դուստրը՝ Ադելին Ռավուն 1957-ին պատմեց, որ կտավում պատկերված է գյուղի ատաղձագործ Վենսան Լևերի 3-ամյա որդին՝ Ռաուլը: Լևերը, ըստ երևույթին, պատրաստել է կտավի փայտե շրջանակը, ինչպես նաև նկարչի դագաղը, որի մոտ դրել էին Վան Գոգի ներկապնակն ու վրձինները:

Վինսենթի մահից հետո Թեոն պատերի վրայից հանեց «Նարնջով երեխան», «Օվերի եկեղեցին» և «Մեդուզայի օձերի պես շարժվող հիրիկները», դրանք վերադարձնելով իր փարիզյան բնակարան: Վեց ամիս անց Թեոն իր հերթին մահացավ, կնոջը թողնելով մի պատմական ժառանգություն: «Նարնջով երեխա» կտավը 1890-ին 500 ֆրանկով առաջարկվեց Օկտավ Մաուսին, ապա 1891-ի գարնանը ցուցադրվեց Հոլանդիայի Բուսում քաղաքում և 1905-ին՝ Ամստերդամի «Ստեդելեյկ» թանգարանի հետահայաց ցուցադրությունում:

Շվեյցարացի Արթուր և Հեդի Հանլոզերները նկարը գնեցին 1916-ին և մինչև վերջերս պահում էին Վինտերթուրում: Արվեստի շուկայի գիտակներն այսօր փոքր-ինչ դժգոհում են երեխայի դիմանկարի բարձր գնից, ասելով, թե վաճառելը դժվար կլինի: Բայց կարևորն այն է, որ մասնագետներից ոչ մեկը չի վիճարկում «Նարնջով երեխայի» ստորագրության իսկությունը:

Պատրաստեց
ՊԵՏՐՈՍ [illegible]

Արոնյանը ռեւանշի հասավ Թոփալովի նկատմամբ

Չորսօրյա ընդմիջումից հետո ուժեղագույն գրոսմայստերները իսպանական Լինարես քաղաքում վերսկսեցին պայքարը: Հիշեցնենք, որ մրցաշարի առաջին շրջանն անցկացվել էր մեքսիկական Մորելիա քաղաքում, որտեղ լավագույն արդյունքի էր հասել աշխարհի նախկին չեմպիոն Վիշվանաթան Անանդը (4,5 միավոր): Լեւոն Արոնյանը 3,5 միավորով Մագնուս Կառլսենի հետ բաժանում էր 4-5-րդ տեղերը: Արոնյանը մրցաշարը սկսել էր պարտությամբ՝ մեկնարկում սեւերով զիջելով Վեսելին Թոփալովին:

Եվ ահա Լինարեսում հայ գրոսմայստերը սպիտակներով ռեւանշի հասավ Թոփալովի նկատմամբ: Արոնյանն անմիջապես սկսեց գրոհել մրցակցի դիրքերը: Թոփալովին չէր հաջողվում խլել նախաձեռնությունը, թեեւ մինչեւ 39-րդ քայլը համարյա հավասար պայքար էր ընթանում: Գտնվելով ցայտնոտում, Թոփալովը կոպիտ սխալ թույլ տվեց՝ փոխանակելով թագուհիները: Լեւոնը կարողացավ պարտիան հասցնել հաղթական ավարտի՝ ստիպելով մրցակցին հանձնվել 65-րդ քայլին:

Այս հաղթանակի շնորհիվ Արոնյանը վաստակեց 4,5 միավոր եւ ընդհուպ մոտեցավ աղյուսակը գլխավորող Վիշվանաթան Անանդին: Ճիշտ է, վերջինս եւս հաղթանակով սկսեց մրցաշարի երկրորդ կեսը՝ պարտության մատնելով Ալեքսեյ Շիրովին: Այդ պարտիան կենտրոնականն էր 8-րդ տուրում: Անանդը մեկ զինվորի առավելություն ուներ եւ կարողացավ նավակային վերջնախաղում 57-րդ քայլին հասնել հաղթանակի: Անանդը վաստակեց 5,5 միավոր եւ շարունակում է միանձնյա գլխավորել աղյուսակը: Արոնյանի հետ 4,5 միավորով 2-3-րդ տեղերն է բաժանում Մագնուս Կառլսենը: Վերջինս եւս հաղթանակով ավարտեց պարտիան Վասիլի Իվանչուկի հետ մրցախաղում:

Տուրի միակ ոչ-ոքի արդյունքը գրանցվեց Թեյմուր Ռաջաբովի ու Պետեր Լեկոյի մրցավեճում: Շիրովն ու Թոփալովը վաստակել են 4-ական միավոր, Ռաջաբովն ունի 3,5, իսկ Լեկոն ու Իվանչուկը՝ 3-ական միավոր:

9-րդ տուրում կենտրոնականն Արոնյանի եւ Անանդի մրցավեճն է, որի ելքը խիստ կարեւոր նշանակություն ունի մրցաշարի հաղթողին որոշելու համար: Կկայանան նաեւ Թոփալով-Ռաջաբով, Լեկո-Իվանչուկ եւ Կառլսեն-Շիրով պարտիաները:

«Փյունիկը» կազմի զգալի կորուստներ է կրել

Ֆուտբոլի Հայաստանի առաջնության մասնակից թիմերը շարունակում են նոր մրցաշրջանի նախապատրաստությունը: Նախորդ տարիների համեմատ, նախապատրաստական շրջանն աչքի է ընկնում թիմերի տրանսֆերային բավական հանգիստ գործունեությամբ: Ընդ որում, եթե նախորդ տարիներին հիմնականում արտերկրից էին ֆուտբոլիստներ հրավիրվում, ապա այս անգամ հայ ֆուտբոլիստները հաջող փոխանցում անցան ու պայմանագրեր կնքեցին եվրոպական ակումբների հետ: Դա վկայում է մեր ֆուտբոլիստների վարպետության աճի մասին, ինչը չի կարող չուրախացնել:

Տրանսֆերային ամենաակտիվ քաղաքականությունն իրականացրել է երկրի չեմպիոն «Փյունիկը», որի արդյունքում թիմը զրկվեց իր առաջատար ֆուտբոլիստներ Ռոբերտ Արզումանյանից, Աղվան Մկրտչյանից, Ալեքսանդր Թադեւոսյանից ու Լեւոն Փաչաջյանից: Բացի այդ էլ, թիմի ղեկավարությունը պայմանագրերը չերկարաձգեց փորձառու Ռաֆայել Նազարյանի ու Արսեն Ավետիսյանի հետ: Արդյունքում, երկրի չեմպիոնը նոր մրցաշրջանում էլ հիմնականում ապավինելու է իր մարզադպրոցի երիտասարդ կադրերին: Միակ նորեկն «Ուլիսից» տեղափոխված Աղոջե Շոկրոյն է: Առայժմ դժվար է գուշակել, թե նման կորուստներ կրած «Փյունիկին» կհաջողվի՞ արդյոք այս տարի էլ նվաճել հանրապետության չեմպիոնի տիտղոսը:

«Փյունիկը» ներկայում ուսումնամարզական հավաք է անցկացնում Սոչիում: Ստուգողական խաղում ՀՀ չեմպիոնը 2-0 հաշվով հաղթել է Սոչիի «Ժեմչուժինային»: Գոլերը խփել են Հենրիխ Մխիթարյանն ու Կարլեն Մկրտչյանը:

Դատելով թիմերի համալրման գործընթացից, կարելի է փաստել, որ ընթացիկ մրցաշրջանում համառ պայքար կծավալվի մրցանակային տեղերի համար: Զարմանալի չի լինի, եթե այդ պայքարին մասնակցի նաեւ «Ուլիսը»: Անցած տարվա սկզբին թիմի անհաջող ելույթներից հետո ակումբի ղեկավարությունը երեւում է լուրջ հետեւությունների է հանգել եւ նոր մրցաշրջանին «Ուլիսը» լրջորեն է նախապատրաստվում: Ուլիսցիները գլխավոր մարզիչ Սուրեն Բարսեղյանի գլխավորությամբ արդեն 2-րդ ուսումնամարզական հավաքն են անցկացնում Արարատի «Այգ» մարզաբազայում: «Ուլիսը» համալրվել է փորձառու խաղացողներ Ռաֆայել Նազարյանով ու Արթուր Քոչարյանով, որոնք անկասկած կուժեղացնեն թիմի կազմը: Բացի այդ էլ, լուծվել է նաեւ մոտակա հեռանկարի հարցը՝ Շենգավիթի ֆուտբոլի դպրոցի բազայի վրա հիմնելով դուստր թիմ, որը հանդես է գալու առաջին խմբում: Ստուգողական հանդիպումներում մարզիչները փորձարկում են նաեւ երիտասարդ ֆուտբոլիստների: «Ուլիսը» ստուգողական խաղերից մեկում 1-5 հաշվով զիջել է «Գանձասարին», իսկ «Բանանցի» հետ վերջինիս մարզադաշտում անցկացված խաղի հաշիվը չի բացվել:

Արտերկրից ֆուտբոլիստներ հրավիրելու հարցում ակտիվ է «Գանձասարը»: Դեռեւս անցած մրցաշրջանում թիմի կազմում հանդես էին գալիս Ռումինիայից եւ Վրաստանից հրավիրված ֆուտբոլիստներ: Նոր մրցաշրջանի շեմին էլ թիմում արտերկրից ֆուտբոլիստներ են փորձարկվում: Մասնավորապես, «Գանձասարում» մարզվում են բրազիլացի կիսապաշտպան Լեանդրոն, Վրաստանի երիտասարդական հավաքականի դարպասապահ Գեորգի Կոբախիձեն: Թիմն ավարտել է ուսումնամարզական հավաքն Արարատում, իսկ մարտի սկզբին մեկնելու է Թուրքիա՝ նոր հավաքի: «Գանձասարից» հեռացել է թիմի լավագույն ռմբարկու Արթուր Քոչարյանը, սակայն նրա փոխարեն թիմի հարձակման գծում հանդես կգա Հայաստանի առաջնությունների ամենաարդյունավետ ֆուտբոլիստ Արսեն Ավետիսյանը: Թիմը համալրել են նաեւ Արշակ Ամիրյանը, «Բանանցի» նախկին ֆուտբոլիստ Արա Խաչատրյանն ու Սամվել Պետրոսյանի որդին՝ Ալեքսանդրը, որը խաղում էր «Փյունիկում»: Թուրքիայում թիմին կմիանան արգենտինացի երկու ֆուտբոլիստներ՝ հարձակվող ու կիսապաշտպան:

Նախապատրաստական շրջանում հուսադրող են «Կիլիկիայի» ելույթների արդյունքները նոր գլխավոր մարզիչ Երվանդ Կրբաշյանի գլխավորությամբ: Թիմն անցկացրած ստուգողական հանդիպումներում հաղթել է «Միկա-2-ին» (4-2) եւ «Ուլիս-2-ին» (4-1), ոչ-ոքի (0-0) ավարտել հանդիպումը «Արարատ-2-ի» հետ: Եթե առաջին խաղում բոլոր չորս գոլերն էլ իր օգտին գրանցեց Արթուր Ավագյանը, ապա երկրորդում աչքի ընկան Լեւոն Ղասաբօղլյանը, Աղվան Այվազյանը, Ռաֆայել Մկրտչյանն ու Հայկ Հակոբյանը:

ԹԵՆԻՍ

Նալբանդյանը կիսաեզրափակիչում է

Դավիթ Նալբանդյանը շարունակում է հաղթարշավը Մեքսիկայի Ակապուլկո ծովափնյա քաղաքում ընթացող թենիսի միջազգային մրցաշարում: Քառորդ եզրափակիչում Դավիթը պարտության մատնեց իսպանացի Սառաչեին (6-3, 6-3): Կիսաեզրափակիչում Նալբանդյանը կմրցի պերուացի Հոռնայի հետ: Վերջինս պայքարից դուրս էր մղել արգենտինացի Կալլերիին (6-4, 3-6, 6-3):

Կիսաեզրափակչի մյուս զույգը կազմել են արգենտինացի Խոսե Ակասուսոն եւ իսպանացի Նիկոլաս Ալմագրոն: Ակասուսոն առավելության հասավ իսպանացի Մարսել Գրանոլյերս Պույոլի նկատմամբ (7-6, 6-3), իսկ Ալմագրոն պարտության մատնեց չիլիացի Նիկոլաս Մասուին (4-6, 6-3, 6-3):

Ամոթալի պարտություն

Ֆուտզալի Հայաստանի ազգային հավաքականը 1-9 հաշվով ամոթալի պարտություն կրեց Ադրբեջանի ֆուտբոլիստներից Չեխիայում մեկնարկած աշխարհի առաջնության ընտրական մրցաշարում: Արդեն 2-րդ րոպեին ադրբեջանցի Ռաջաբ Ֆարաջզադեն բացեց հաշիվը: 4 րոպե անց Վլադիմիր Մխիթարյանը վերականգնեց հավասարակշռությունը, սակայն դա այդ խաղում հայ ֆուտբոլիստների միակ հաջողությունն էր: Հետագայում մրցակիցը 8 անպատասխան գնդակ խփեց ու խոշոր հաշվով հաղթանակ տոնեց: Նշենք, որ Ադրբեջանի հավաքականում բացի տեղացիներից, ընդգրկված են նաեւ ռուս եւ բրազիլացի ֆուտբոլիստներ:

Ընտրական 6-րդ խմբում, որտեղ հանդես է գալիս ՀՀ հավաքականը, չեխերը 6-1 հաշվով պարտության են մատնել ֆիններին: Հաջորդ խաղում հայ ֆուտբոլիստները ուժերը չափել են չեխերի հետ:

Մյուս խաղերում գրանցվել են հետեւյալ արդյունքները. Բելգիա-Չեռնոգորիա՝ 8-3, Ռումինիա-Բելառուս՝ 3-3, Բուլղարիա-Մոլդովա՝ 1-2, Սլովենիա-Ալբանիա՝ 2-0, Թուրքիա-Սլովակիա՝ 2-4, Բոսնիա-Լիտվա՝ 1-1, Հունգարիա-Մակեդոնիա՝ 3-0, Անդորրա-Ղազախստան՝ 1-2, Ուկրաինա-Իսրայել՝ 4-1, Պորտուգալիա-Լատվիա՝ 4-0, Մալթա-Հունաստան՝ 1-2, Հոլանդիա-Էստոնիա՝ 13-0, Լեհաստան-Անգլիա՝ 10-2, Իտալիա-Կիպրոս՝ 12-1:

Արմինե Ստամբոլցյանը 15-րդ տեղում է

Սոֆիայում ընթացող գեղասահքի աշխարհի երիտասարդական առաջնությունում կանայք անցկացրին կարճ ծրագրի մրցումները: Հայաստանը ներկայացնող Արմինե Ստամբոլցյանը 26,04 միավորով 22 մասնակիցների մեջ զբաղեցնում է 15-րդ տեղը: Առաջատարը Չինաստանի ներկայացուցիչ Բինգվա Գենգն է, որը վաստակել է 39,82 միավոր: Նրան մեկ միավորով է զիջում ադրբեջանցի Էմմա Հագիեւան: Մրցանակային եռյակը եզրափակում է սրի-ճիղացի Միգրին Յունգը (38,70):

Կիրիլովը պահպանեց տիտղոսը

Առաջին թեթեւագույն քաշում IBF-ի վարկածով աշխարհի ներկայիս չեմպիոն Դմիտրի Կիրիլովը Նյու Յորքում հաջողությամբ պաշտպանեց ուժեղագույնի տիտղոսը: Նրա մրցակիցը մեքսիկացի Սեսիլիո Սանտոսն էր: 12 ռաունդ տեւած մրցավեճում մրցավարներից մեկը 116-112 հաշվով հաղթանակը շնորհեց ռուսաստանցի բռնցքամարտիկին, մյուս երկուսը գրանցեցին ոչ-ոքի (114-114) արդյունք:

Մենամարտը կայացավ «Roseland Ballroom» մարզադահլիճում, որը նախատեսված է 3,5 հազար հանդիսականների համար: Այդ մենամարտը բռնցքամարտի երեկոյի գլխավոր իրադարձությունն էր: Տոմսերի գինը չէր գերազանցում 50 դոլարը, ուստի շատ արագ դրանք սպառվեցին: Կիրիլովը IBF-ի վարկածով աշխարհի չեմպիոնի տիտղոսը նվաճել էր անցած տարվա հոկտեմբերին Մոսկվայում, Խոսե Նավարոյի հետ մենամարտում: Ռուսաստանցի բռնցքամարտիկը մտադիր է միավորել տիտղոսները: Սանթոսն անցած տարվա ամռանը 10-րդ ռաունդում տեխնիկական նոկաուտով պարտություն էր կրել WBO-ի վարկածով աշխարհի չեմպիոն Ֆեռնանդո Մոնտիելից, իսկ 2004-ին ուժեղագույնի կոչման համար մրցավեճում զիջել էր թայլանդցի Վերաֆոլ Սախապրոմին: Այնպես որ, Սանթոսն արդեն 3-րդ անգամ անհաջողության մատնվեց աշխարհի չեմպիոնի տիտղոսի համար մղված մրցամարտում:

Հիշեցնենք, որ Կիրիլովի հետ աշխարհի չեմպիոնի տիտղոսը վիճարկելու իրավունք ստանալու համար էր Վախթանգ Դարչինյանը մենամարտել ֆիլիպինցի Գորեսի հետ: Նա այդ մենամարտում զգալի առավելության էր հասել, երկու անգամ մրցակցին նոկդաունի էր ենթարկել, սակայն մրցավարը դրանք չէր արձանագրել եւ ի վերջո ոչ-ոքի արդյունք էր գրանցել: Թե ով պետք է մենամարտի Կիրիլովի հետ, կորոշի IBF-ի ղեկավարությունը:

«Բարսելոնը» շրջանցեց ԲԿՄԱ-ին

Բասկետբոլի եվրոլիգայի հերթական հանդիպումները որոշ փոփոխություններ մտցրին թիմերի մրցաշարային իրավիճակում: «G» խմբում իսպանական «Բարսելոնը» 86-57 հաշվով ջախջախիչ պարտության մատնեց իտալական «Վիրտուսին»: Հաղթողներից արդյունավետ խաղով աչքի ընկան Բազիլեն (19 միավոր) եւ Լակովիչը (17): Իտալացիների կազմում իր թիմին բոլորից շատ՝ 18 միավոր պարգեւեց Հոուկինսը: Այդ հաղթանակի շնորհիվ «Բարսելոնը» 5 միավորով գլխավորեց «G» խմբի աղյուսակը՝ հավասարվելով ԲԿՄԱ-ին: «Ունիկախան» ու «Վիրտուսն» ունեն 4-ական միավոր:

«E» խմբում թուրքական «Ֆեներբահչեն» 2-րդ հաղթանակը տոնեց ու 5 միավորով զբաղեցրեց 2-րդ տեղը: Թուրքերն առավելության հասան «Լիտովաս Ռիտասի» նկատմամբ: «D» խմբում «Պարտիզանը» 78-65 հաշվով հաղթեց «Էֆես Պիլսենին»: Երկու թիմերում էլ արդյունավետ խաղով աչքի ընկան Պեկովիչը եւ Գրեգորին, որոնք վաստակեցին 25-ական միավոր: «F» խումբը գլխավորեց Թել Ավիվի «Մակաբին», որը 94-75 հաշվով պարտության մատնեց Մադրիդի «Ռեալին»: Երկու թիմերն էլ վաստակել են 5-ական միավոր: «Մակաբիի» կազմում արդյունավետությամբ աչքի ընկավ Մորիսը (29 միավոր): «Ռեալից» լավագույնը Ռեյեսն էր (21):

Ռեկորդային բարձունքը չհաղթահարվեց

Ելենա Իսինբաեւայի հաղթանակով ավարտվեցին ֆրանսիական Կլերմոն-Ֆեռան քաղաքում անցկացված ձողացատկի մրցումները: Աշխարհի ռեկորդակիրուհին հաղթեց 4,61 մ արդյունքով: Այնուհետեւ նա փորձեց գերազանցել մարզադահլիճների աշխարհի իր իսկ ռեկորդը, սակայն 4,96 մ բարձրությունը հաղթահարելու նրա երեք փորձերն էլ անպտուղ անցան:

Էջը պատրաստեց ԱՇՈՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

Եթե Տեր-Պետրոսյանը որոշել էր մտնել քաղաքական դաշտ, պիտի սկսեր ԱԺ ընտրություններից

Իշխանություն-ընդդիմություն երկխոսությունը ճգնաժամի լուծում է

Փետրվարի 19-ի նախագահական ընտրություններում լավ էր, որ բոլոր քաղաքական ուժերը կարողացան արտահայտել իրենց կամքը, նրանց քաղաքական կուրսի լուսաբանումն էլ գրեթե հավասար էր: Այսպիսի կարծիք հայտնեց երեկ Մամուլի ազգային ակումբում (ՄԱԱ) հյուրընկալված քաղաքագիտության դոկտոր **Գարիկ Քեռյանը:** Քեռյանի մոտեցումները բավականին յուրօրինակ էին այն իմաստով, որ ավելի շատ ավանդական երեւույթներ էին ներկայացնում, քան այն, ինչ ՄԱԱ-ն «Հրատապ թեմա» խորագրով ցանկացել էր պարզաբանել, այն է՝ Հայաստանի ներքաղաքական իրավիճակն ու ճգնաժամի հավանականությունը:

Մասնավորապես, քաղաքագետը գտնում է, թե նախագահական այս ընտրություններում ընտրողները ընտրում էին ոչ թե գաղափարական ազդեցությունների տակ, այլ ավելի պրագմատիկորեն՝ գերադասելով կայունությունը, երկրի անվտանգությունը: Եվ դա, ըստ Քեռյանի, լավ էր: Իսկ վատ էր, որ սկզբում ոչ, հետո՝ ավելի շատ, քաղաքական պայքարում գերակշռեց կոմպրոմատը, որի ծանրաբաժինն այնքան շատ էր, որ, քաղաքագետի խոսքերով, կորցրեց իր ազդեցությունը:

Ինչպես 1996-ի, 1998-ի, 2003-ի ընտրություններում, այնպես էլ այս անգամ, Քեռյանի մոտեցմամբ, ընդդիմությունը չընդունեց իր պարտությունը, չշնորհավորեց հաղթողին: Սրա հետեւանքն էլ այն է, որ Հայաստանի առաջին նախագահը կասկածի տակ է դնում ընտրությունների արդյունքները, եւ եթե հաշվի առնենք նաեւ նրան տրված 350000 ձայնը, ապա դա լուրջ առճակատում է ստեղծում հասարակության մեջ: Հանրահավաքների ձեւով փաստորեն ընդդիմության մի հատվածը շարունակում է իր ընտրական մասնակցությունը:

Ստեղծված իրավիճակը ճգնաժամ է, թե՞ ոչ՝ Գարիկ Քեռյանը չի շտապում ասել, քանի որ դեռ առջեւում սահմանադրական դատարանում ընտրությունների արդյունքների քննարկումն է: Թերեւս ելնելով ՍԴ կողմից ընտրական արդյունքների հրապարակված տվյալների ընդունումից, ինչը դեռ պարզ չէ, Քեռյանը հետագա զարգացումների առումով նշեց, որ եթե ընդդիմության հանրահավաքներ անցկացնող հատվածը չհամակերպվի, ապա հասարակության քաղաքական ճգնաժամ կունենանք:

Քաղաքագետը իրավիճակի հաղթահարման հավանական լծակ որակեց ընդդիմությանը վարչապետ Սերժ Սարգսյանի համագործակցության կոչը, որն արդեն իսկ ընդունել է «Օրինաց երկիր» կուսակցության նախագահ Արթուր Բաղդասարյանը: Ի շահ «իշխանություն գումարած ընդդիմություն» հնարավոր կոալիցիայի, քաղաքագետը մի շարք երկրների օրինակներ բերեց, ավելացնելով, որ դա եւս ճգնաժամի հաղթահարման միջոց է:

Ինչեւէ, ելքը երկխոսությունն է, այն էլ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի եւ իշխանության միջեւ, այլապես հավանական կարող է դառնալ 2003 թվականի [illegible] միտինգների սցենարը, երբ դրանք գնալով մարեցին: Ընդ որում, բնավ էլ պետք չէ դիտարկել, թե ԼՏՊ-ն համոզված է իր հաղթանակի մեջ եւ չի գնա երկխոսության:

Առավել հետաքրքրական էր, որ Քեռյանը նշեց այն ընդհանուր դիտարկումը, թե ԼՏՊ-ն սխալ վարվեց՝ բաց թողնելով խորհրդարանական ընտրությունների պահը, որին մասնակից լինելու դեպքում եթե նույն 350000 ձայներն ունենար՝ կձեւավորեր խմբակցություն եւ կոալիցիոն գործունեության ավելի լավ պայմաններ կունենար: Ինչ վերաբերում է նոր ԱԺ ընտրություններ անցկացնելուն, ապա դա, ըստ քաղաքագետի, շռայլություն կլինի եւ շատ մեծ զիջում:

«Ազգի» հարցին, թե ինչպես կարելի է պատկերացնել հայհոյախոսող, վիրավորանքներով հանդես եկող կողմերի դեմ իշխանություն-ԼՏՊ կոալիցիա, քաղաքագետը պատասխանեց, որ քաղաքականությունը յուրօրինակ երեւույթ է եւ շատ շուտ են մոռանում, թե ինչեր են ասել: Քեռյանն ընդհանրացրեց, թե փոխզիջումները կոմպրոմատներով են ընթանում շատ երկրներում, օրինակ, Մոնիկա Լեւինսկու դեպքը Քլինթոնի պարագայում: **«Ազգի»** հարցին, թե սիրուհի ունենալը չի՞ ենթադրում քրեական պատասխանատվություն այն դեպքում, երբ մեր պարագայում կոմպրոմատներն արդեն իսկ դատական գործ են, Քեռյանը բերեց մայիսյան խորհրդարանական ընտրություններում ՀՅԴ ֆինանսավորման օրինակը, որի խիստ ֆոնի վրա ընթացավ փոխզիջումը, եւ Դաշնակցությունը դարձավ իշխանական կոալիցիայի միջնորդավորված մաս:

Ա. ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Հանձնաժողովի նախագահը դատապարտվել է 2 տարվա ազատազրկման

Երեւան քաղաքի Կենտրոն եւ Նորք-Մարաշ համայնքների ընդհանուր իրավասության դատարանը հիմնավորված է համարել քվեարկության արդյունքները կեղծելու համար թիվ 9/31 ընտրատեղամասի հանձնաժողովի նախագահ Էդուարդ Աղաջանյանին մեղադրանքը: Էդ. Աղաջանյանն ընդունել է ներկայացված մեղադրանքը եւ խնդրել կիրառել արագացված դատաքննություն, որի դեմ մեղադրող կողմը չի առարկել: Դատարանի 29 փետրվարի դատավճռով Էդ. Աղաջանյանը հանցավոր է ճանաչվել ՀՀ քրեական օրենսգրքի 150-րդ հոդվածով եւ դատապարտվել 2 տարվա ազատազրկման:

Մ. Մ.

Պաշտպանը դիմել է ոստիկանության Երեւան քաղաքի վարչության պետին

ՀՀ մարդու իրավունքների պաշտպանի տեղեկատվության եւ հասարակայնության հետ կապերի բաժնից տեղեկացանք, որ «Մարդու իրավունքների պաշտպանի մասին» ՀՀ օրենքի 12-րդ հոդվածի 1-ին մասի 4-րդ կետով պաշտպանին վերապահված լիազորություններից ելնելով, Արմեն Հարությունյանը դիմել է ՀՀ ոստիկանության Երեւան քաղաքի վարչության պետին, առաջարկելով ստուգել ԱԺ պատգամավորներ Զարուհի Փոստանջյանի, Ստյոպա Սաֆարյանի, ՀԿ-ների ներկայացուցիչներ Սեդա Մելիքյանի ու Լալա Ասլիկյանի դիմում-բողոքում նշված փաստերը եւ դրանց վերաբերյալ տալ պարզաբանումներ: Պաշտպանին հղած դիմումում տուժողները նշել են, որ փետրվարի 27-ին ՀՀ ոստիկանության Երեւան քաղաքի վարչության կենտրոնական բաժնի հերթապահ մասում նրանց նկատմամբ կատարվել են բռնություններ՝ Զ. Փոստանջյանին քաշ տալով գցել են գետնին, խլել են «Ազատություն» ռադիոկայանի լրագրողի միկրոֆոնը, դրսեւորել անհարգալից վերաբերմունք:

United Nations Development Programme

UNDP

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՄԱԿ-ի Զարգացման ծրագրի հայաստանյան գրասենյակը **«Ըստ աշխատանքի արդյունքների բյուջետավորման»** ծրագրի շրջանակներում հայտարարում է մրցույթ ցանցի ադմինիստրատորի համար:

Աշխատանքային պարտականությունների հետ կապված մանրամասն տեղեկություններին կարելի է ծանոթանալ ՄԱԿ-ի հայաստանյան գրասենյակի պահակակետից (Երեւան, Պետրոս Ադամյան, 14) կամ http://www.undp.am/?page=Jobs ինտերնետային կայքից: Դիմումը կարելի է հանձնել ՄԱԿ-ի հայաստանյան գրասենյակի պահակային ծառայությունում կամ ուղարկել http://oc.undp.am/?go=vacancies կայքում: Դիմումը պետք է ընդգրկի ինքնակենսագրություն (CV), դիպլոմների/հավաստագրերի պատճեններ եւ ուղեկցող նամակ:

Դիմումները ընդունվում են մինչեւ 2008թ. մարտի 9-ը, ժամը 18:00-ը:

Հարցազրույցի կհրավիրվեն միայն ընտրված թեկնածուները
Կանանց մասնակցությունը խրախուսվում է
ՄԱԿԶԾ-ի Հայաստանյան գրասենյակում ծխելն արգելված է

ՀՀ ԱՄՆ Դեսպանատունը մրցույթի է հրավիրում

ինտերնետային ծառայություններ մատուցող ընկերություններին: Մրցութային փաթեթները կարող եք ձեռք բերել Ամերիկյան 1 հասցեում, ԱՄՆ դեսպանատան կենտրոնական մուտքից, փետրվարի 29-ից մարտի 7-ը, ժամը 9-18-ը:

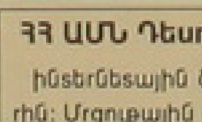

Նորարար փորձառական արվեստի կենտրոնը
Մարտի 4-ից ապրիլի 13-ը
ներկայացնում է
Սարգիս Վիրաբյանի
«Ելք դեպի քաղաք»
անհատական ցուցահանդեսը
Համադրող՝ Դավիթ Կարեյան
Բացումը՝ մարտի 4-ին, ժ.17-ին
Դիտման ժամերը՝ երկուշաբթի-ուրբաթ՝ 11:00-17:00
շաբաթ՝ 11:00-15:00

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ԳՆՄԱՆ ՀԱՐՑՄԱՆ ՄԱՍԻՆ

«Պետական գնումների գործակալություն» ՊՈԱԿ-ն (պատվիրատու) «ՊԳԳ-ԳՀԾՁԲ-08/14» ծածկագրով կազմակերպում է գնանշման հարցում՝ **«Գյուղացիական տնտեսությունների ռեգիստր» հետազոտության հարցազրուցավարի ծառայության ձեռքբերման նպատակով:** Հրավեր ստանալու համար անհրաժեշտ է 600 ՀՀ դրամ փոխանցել «Արդշինինվեստբանկ» «Բեջ-գալ» ՍՊԸ 247230066158 Հ/Հ-ին եւ սույն հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող 8 աշխատանքային օրվա ընթացքում դիմել պատվիրատուին հետեւյալ հասցեով՝ ք. Երեւան, Կոմիտասի պ., 54/բ, հեռ.՝ 28-93-25, Ի.Քոչարյանին:

Հրավերն անձին տրվում է անձը հաստատող փաստաթղթի, իսկ կազմակերպության անունից հանդես գալու դեպքում՝ նաեւ անձի լիազորությունները հավաստող համապատասխան փաստաթղթի հիման վրա: Հայտերը պետք է ներկայացնել մինչեւ դրանց բացման պահը՝ սույն հայտարարության հրապարակվելու օրվան հաջորդող օրվանից հաշված 10-րդ աշխատանքային օրվա ժամը 11.15-ն:

«Ժառանգության» կողմնորոշումները սերնդե սերո՞ւնդ են անցնում

Անդրադառնալով Հայաստանի «Ժառանգություն» կուսակցության առաջնորդ Րաֆֆի Հովհաննիսյանի աղմուկ հանած նամակին (անցյալ տարվա օգոստոսին), ուղղված Թուրքիայի նորընտիր նախագահ Աբդուլլահ Գյուլին, «ԱՄՆ: Հայկական կյանք» անգլիալեզու պարբերականի գլխավոր տնօրեն ու հրատարակիչ Արո Յափուջյանը հարց է տալիս, թե ինչ է կատարվում Հովհաննիսյանների լոսանջելեսյան եւ երեւանյան տներում:

2006-ի սկզբներին Լոս Անջելեսի Կալիֆոռնիա համալսարանի պրոֆ. Ռիչարդ Հովհաննիսյանը «Ազատություն» եւ «Ազատ Եվրոպա» ռադիոկայաններին տված հարցազրույցում ասել էր, որ «Հայաստանն այժմ նվազ ժողովրդավարական է, քան Թուրքիան»:

Նրա թոռը՝ Րաֆֆիի որդի Կարինը 2007-ի հուլիսի 30-ին՝ Ներկայացուցիչների պալատի արտաքին հարաբերությունների հանձնաժողովում 106-րդ բանաձեւի անցկացման նախօրեին, «Վաշինգտոն թայմս» թերթում խմբագրականով գրել էր, որ «կոնգրեսական վատ որոշումները սկսել են դասվել Ֆիլիպ Լարկինի տափակ կատակների շարքը, որ իբր սեքսի մասին մարդիկ գաղափար չունեին մինչեւ 1963-ը, երբ մի կողմից «Չեթըրլիի» վրա դրված արգելքը վերացվեց եւ մյուս կողմից «Բիթլզը» հրապարակ հանեցին իրենց առաջին սկավառակը»:

Ի դեպ, գրում է Յափուջյանը, սա առաջին անգամ չէր, որ երիտասարդ Հովհաննիսյանը ծաղրանքով էր վերաբերվում իր նախնիների հիշատակին:

Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի նախագահության ժամանակ Րաֆֆի Հովհաննիսյանը Թուրքիայում «ցեղասպանություն» բառը արտասանելու համար պաշտոնազրկվեց: Բայց շարունակեց մնալ Հայաստանում եւ հավակնում էր դառնալ երկրի նախագահ: Ջանքերը հաջողությամբ չպսակվեցին, եւ այդ ժամանակ հայրը՝ պրոֆ. Հովհաննիսյանը «ապտակ հասցրեց» Հայաստանին, ասելով, որ Թուրքիան ավելի ժողովրդավարական է, քան Հայաստանը: Թուրքամետ կողմնորոշումների ալիքը հիմա էլ հասել է Կարինին:

Եթե իրոք Թուրքիան առավել ժողովրդավարական երկիր է, ինչո՞ւ չի տեղափոխվում եւ իր քաղաքական ձգտումները փորձում իրագործել այնտեղ, հարց է տալիս հոդվածի վերջում Արո Յափուջյանը: Աբդուլլահ Գյուլին ուղղված իր նամակով (2007-ի օգոստոսի 27-ին), Րաֆֆին ամբողջովին խոստովանեց այն, ինչ մնացել էր Հայաստանում իր քաղաքական «կարիերայից»: «Ինչ հանգամանքով էր նա շնորհավորական նամակ հղում Գյուլին. ոչ երկրի (Հայաստանի) նախագահն էր, ոչ էլ արտգործնախարարը», եզրակացնում է հոդվածագիրը:

Հայկական մեղրը չի արտահանվում, ինչո՞ւ

«Արմինյն միրոր սփեքթեյթր» շաբաթաթերթի հունվարի 19-ի համարում Լենա Նազարյանը երեք պատճառ է նշում, թե ինչու չի արտահանվում հայկական մեղրը: Առաջին՝ միջազգային գները 5 անգամ էժան են Հայաստանի գներից, երկրորդ՝ ոչ մի ընկերություն Հայաստանում չի կարող առանձին բավարարել օտար գործընկերների պահանջած քանակը, երրորդ՝ հայկական ընկերությունները իրավունք չունեն մեղր արտահանելու, որովհետեւ Երեւանը չունի եվրոպական մակարդակի լաբորատորիա, որպեսզի արտահանված ապրանքի որակը երաշխավորի:

Այդուհանդերձ հոդվածը տեղեկացնում է, որ Լիտվայից ժամանած մասնագետները օգնում են մեզ այդ հարցում եւ 2 տարուց նման լաբորատորիա կգործի Հայաստանում:

Սա արդեն անհրաժեշտություն է, քանի որ Ամերիկայից, Ռուսաստանից, Գերմանիայից եւ այլ երկրներից պահանջարկ կա գնելու: Հետաքրքրությունը ավելացել է հայկական մեղրի հանդեպ այն բանից հետո, երբ մասնակցելով Մելբուռնում (Ավստրալիա) կազմակերպված ցուցահանդեսին Գուրգեն Հյուսյանի Լուկաշինում (Արմավիր) արտադրած մեղրը առաջին անգամ արժանացել է արծաթե եւ բրոնզե մեդալների: Ցուցահանդեսին մասնակցել են 25 երկրներ, որոնք ներկայացրել են 61 տեսակի մեղր:

Հ. Ծ.

ԳՈՎԱԶԴԻ ՀԱՄԱՐ ԶԱՆԳԱՀԱՐԵԼ՝ 58-29-60

Լրատվական գործունեություն իրականացնող՝ «Ազգ օրաթերթ» ՍՊԸ, Երեւան, Հանրապետության 47: Պետական գրանցման վկայականի համարը՝ 02 Ա Ն 047261, տրված՝ 17.02.00 թ.:
Թողարկման պատասխանատու, գլխ. խմբ. Հակոբ Ավետիքյան: Տպաքանակ՝ 3000, ստորագրված է տպագրության՝ 29.02.2008, գինը՝ 100 դրամ, տպագրվում է «Տիգրան Մեծ» հրատարակչության տպարանում՝ Արշակունյաց 2: